

Фота БЕЛТА.

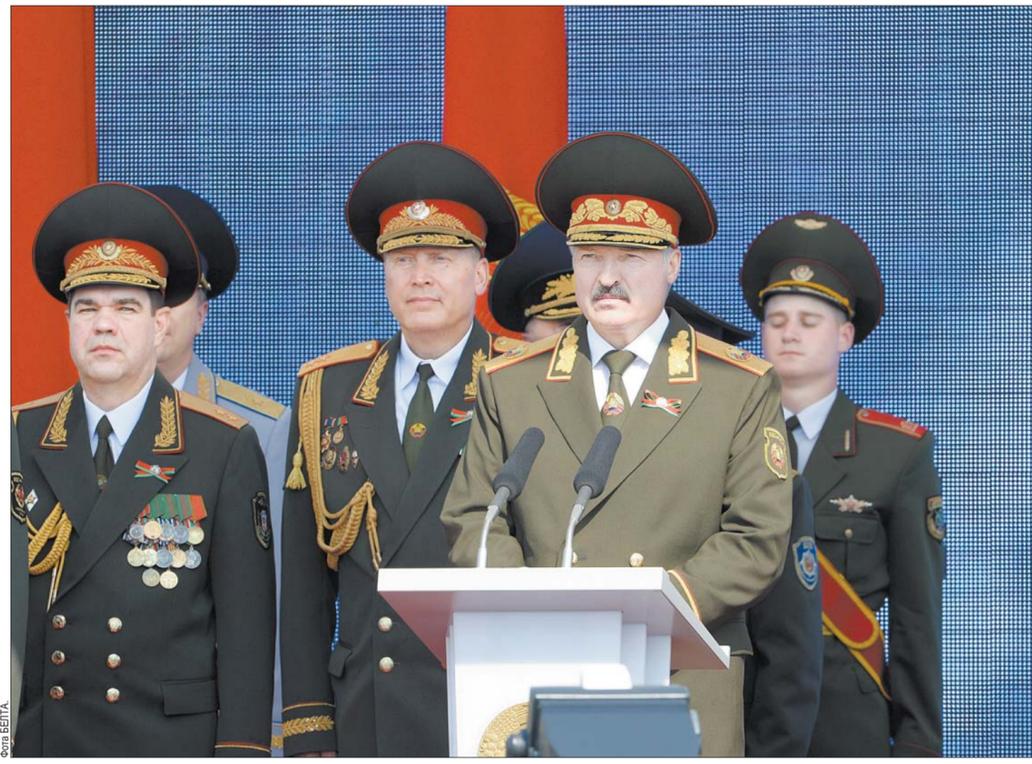
МЫ ЎПЭЎНЕНА ГЛЯДЗІМ У БУДУЧЫНЮ

Выступленне Прэзідэнта Беларусі А.Р. Лукашэнкі на парадзе ў азнаменаванне Дня Незалежнасці Рэспублікі Беларусь (Дня Рэспублікі)

Таварышы салдаты, сяржанты, прапаршчыкі і афіцэры!
Дарагія ветэраны!
Паважаныя суайчыннікі і госці!
Сёння Беларусь урачыста адзначае сваё галоўнае свята — Дзень Незалежнасці!
25 гадоў таму наша краіна атрымала суверэннітэт і магчымасць самастойна выбіраць шлях свайго развіцця.
Па волі беларусаў Дзень Незалежнасці адзначаецца ў гадавіну вызвалення нашай сталіцы ад фашысцкіх захопнікаў. Бо для кожнага з нас паняцці Свабода, Перамога і Суверэннітэт з'яўляюцца вялікімі і свяшчэннымі.
Наш непакорны народ паказаў усяму свету ўзор самаадданай барацьбы з агрэсарам, разгарнуўшы масавае супраціўленне ворагу.
У гэтым годзе мы адзначылі сумую дату — 75-годдзе пачатку Вялікай Айчыннай вайны. Мы ніколі не забудзем, што яна навечна адцяла ў Беларусі троечце яе насельніцтва.
Тыя падзеі яшчэ раз нагадалі нам пра вераломства фашыстаў. Урокі трэба атрымаць як з перамогі, так і з паражэнняў. Галоўнае — не дапусціць падобнай трагедыі ў далейшым.
Гістарычны вопыт паказвае, што дыпламатыя без эфектыўнай абароннай сістэмы абараніць

краіну немагчыма. Сіла дзяржавы ў здольнасці прадказаць і папярэдзіць небяспеку.
На жаль, цяпер у арсенале міжнародных адносін адным з асноўных аргументаў паранейшага застаецца ваенная сіла. Значыць любя дзяржава, дзе народ даражыць цэласнасцю і незалежнасцю сваёй краіны, павінна ўмець абараніць сябе.
Таму ў Беларусі прадоўжыцца ўмацаванне арміі, асаблівае значэнне мае сучасны ўзор арміі ўзбраення і тэхнікі.
Сёння ў парадным строі пройдзе рэактыўная сістэма залпавага агню «Паланэз». Гэта сучасная грозная зброя. Яе наяўнасць з'яўляецца важным фактарам стратэгічнага стрымлівання ад спроб размовы з нашай краінай з пазіцыі сілы.
Не менш важна і тое, што за намі трывала замацаваны статус касмічнай дзяржавы.
Няспынна ўдасканальваецца баявая вывучка Узброеных Сіл. Рэгулярна праводзяцца вучэнні з сіламі тэрытарыяльнай абароны.
Кожны жыхар Беларусі можа быць упэўнены, што нікому не будзе дазволена дэстабілізаваць абстаноўку, парушыць суверэннітэт, тэрытарыяльную цэласнасць краіны.
Паважаныя таварышы!
У ходзе нядаўна праведзенага пятага Усебеларускага народнага сходу былі выпраца-

ваны асноўныя напрамкі развіцця краіны на наступны перыяд.
Гэты ўсенародны форум прадэманстравваў з'яднанасць нашага грамадства, міралюбіваю, шматвектарную палітыку дзяржавы, заснаваную на прынцыпах добрасуседства і супрацоўніцтва.
Мы цесна ўзаемадзейнічаем з нашымі саюзнікамі, і перш за ўсё з брацкай Расіяй. Развіваем дыялог з суседзямі і краінамі Захаду.
За гады незалежнасці мы не далі ўцягнуць сябе ні ў адну палітычную авантуру, не ўвязаліся ні ў адзін міжнародны канфлікт.
Мы ўпэўненыя глядзім у будучыню і беражліва захоўваем слаўную гісторыю нашай краіны.
Вечная памяць героям, загінуўшым у баях за Айчыню! Будзем жа годна іх вялікага подзвігу!
Жадаю ўсім міру, добра, шчасця, здароўя і поспехаў у працы на карысць нашай Радзімы!
Слава беларускаму народу, які адстаў свабоду і незалежнасць Айчыны!
Слава нашай Радзіме — Рэспубліцы Беларусь!
Слава яе доблесным Узброеным Сілам!
Са святам вас — Днём Незалежнасці!
Ура!

Фота БЕЛТА.

СВАБОДА, ПЕРАМОГА І СУВЕРЭНІТЭТ

Святыя і вялікія паняцці для кожнага з нас

ВІНШАВАННІ ВЫСОКАГА ЎЗРОЎНЮ

У адрас Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь Аляксандра Лукашэнкі і беларускага народа паступілі шматлікія віншаванні ад кіраўнікоў дзяржаў, міжнародных арганізацый, замежных палітычных, рэлігійных і грамадскіх дзеячаў з нагоды Дня Незалежнасці Беларусі.
Віншавальныя пасланні паступілі ад кіраўнікоў дзяржаў — членаў СНД, прэзідэнтаў Алжыра, Італіі, Германіі, Польшчы, Сербіі, Швейцарскай Канфедэрацыі, Індыі, Ірландыі, Партугаліі, В'етнама, Зімбабве, Аб'яднаных Арабскіх Эміратаў, Пакістана, Манголіі, Судана, Сінгапура, Сірыі, каралёў Швецыі, Нідэрландаў, Саудаўскай Аравіі, Тайланда, Каралевы Злучанага Каралеўства Вялікабрытаніі і Паўночнай Ірландыі, Генерал-губернатара Аўстраліі, Вярхоўнага кіраўніка Малайзіі, Старшыні Дзяржаўнага Савета і Савета Міністраў Рэспублікі Куба.
Кіраўнікі беларускай дзяржавы таксама павіншавалі Папа Рымскага Франціска, Князя і Вялікага маістра Суверэннага Мальтыйскага ордэна, паведамляе прэс-служба Прэзідэнта.
Прэзідэнт Расіі Уладзімір Пуцін у сваім віншаванні адзначыў, што свабодства і ўзаемадапамога, загартаваныя ў суровыя гады вайны, і сёння служаць надзейнай асновай для саюзніцкіх адносін з Беларуссю. «З задавальненнем адзначаю пазітыўную дынаміку двухбаковага супрацоўніцтва ў розных сферах, высокую эфектыўнасць партнёрскага ўзаемадзейнення ў рамках Еўразійскага эканамічнага саюза, АДКБ і іншых шматбаковых структур, — гаворыцца ў віншаванні. — Упэўнены, што сумеснымі намаганнямі мы забяспечым далейшае нарошчванне ўсяго комплексу ўзаемавыгадных расійска-беларускіх сувязяў на карысць брацкіх народаў нашых краін».
У віншавальным пасланні Старшыні Кітайскай Народнай Рэспублікі Сі Цзіньпіна адзначаецца, што развіццё Беларусі дасягнула выдатных вынікаў. «Я ўдзялю вялікую ўвагу развіццю кітайска-беларускіх адносін, чакаю наступнай сустрэчы разам з Вамі для паглыблення абмену думкамі па пытаннях, што ўяўляюць цікавасць для абодвух бакоў, бесперапыннага дэвуіа зместам адносін паміж навамі краінамі на карысць народаў Кітая і Беларусі», — адзначыў Сі Цзіньпін.

«Увага! Гаворыць і паказвае горад-герой Мінск!» — гучыць урачысты голас на адным з цэнтральных проспектаў сталіцы. Менавіта тут, каля мемарыяльнага комплексу «Мінск — горад-герой», які сімвалізуе мужнасць і стойкасць абаронцаў нашай сталіцы ў гады Вялікай Айчыннай вайны, па традыцыі праходзіць галоўнае шэсце краіны. Карэспандэнты «Звязды» таксама апынуліся ў гэтым святочным віры, каб разам з тысячамі беларусаў адчуць усю веліч і святло гэтага незабытнага ліпенскага дня.

Памятаем і ганарымся

— Калі б тады, у той страшны час вайны, хтосьці сказаў, што я застаўся жыць, пражыву доўга і разам з народам буду святкаваць 72-ую гадавіну вызвалення Беларусі, то я б не паверыў, — дзеліцца святочным настроем ветэран Вялікай Айчыннай вайны Дзмітрый Марчанка. — Я стаў выступаю перад школьнікамі, студэнтамі. Расказаваў ім пра тое, з чым давялося сутыкнуцца на вайне, і пытаю, ці можна было ў такіх сітуацыях застацца жывым. Яны мне адказваюць, што нельга. А я застаўся! Можна, лёс падарыў мне жыццё, каб потым я і многія іншыя маглі раскажаць пасляваеннаму пакаленню, што перажыў у гады вайны наш народ, які 1110 дзён быў пад акупацыяй.
На шчасце, новае пакаленне беларусаў добра ведае сваю гісторыю. Пакуль чакалі пачатку парада, 14-гадовай Раман Зінчанка, які прыйшоў да стэлы з мамай Святланай, раскажаў пра ваенны лёс свайго роду: прабабулі-партызанкі, прадзядулі-франтавіка, што дабіваючы фашыстаў, загінуў пасля вайны, брата прабабулі — камандзіра партызанскай брыгады «Дзіма», другога брата прабабулі, якога фашысты расстралілі, а потым спалілі яго хату... «Мы ганарымся сваімі продкамі і не выпадкова штогод ходзім на парад, каб быць разам з тымі, хто ўдзельнічаў у вызваленні Беларусі», — удакладняе Святлана Зінчанка.
— Дзень Незалежнасці — адно з самых светлых свят для ўсяго наша-

Фота БЕЛТА.

га народа, — лічыць старшыня Беларускага грамадскага аб'яднання ветэранаў Іван Гардзейчык. — Сёння мы бачым, як моладзь з удзячнасцю глядзіць на нашых ветэранаў, удзельнікаў Вялікай Айчыннай вайны. Менавіта дзякуючы ім, мы жывём у выдатнай краіне і дай Бог, каб так пад гэтым светлым сонцам мы жылі заўсёды.
А тым часам галоўнае шэсце краіны пачалося з традыцыйнай перадачы парада. Каб «прыняць» і «перадаць» парад, міністр абароны генерал-лейтэнант Андрэй Раўкоў і камандуючы парадом, намеснік міністра абароны генерал-маёр Сяргей Патапенка выехалі на кітайскіх кабрыялетах. Эксклюзіўныя аўтамабілі, якія існуюць толькі ў двух экзэмплярах, удзельнічаюць на парадзе другі год запар. Такі падарунак да 70-й гадавіны Вялікай Перамогі нам паднесла ваеннае ведамства Кітая.
Камандуючы парадом дакладвае міністру абароны аб гадоўнасці войскаў Мінскага гарнізона да парада ў азнаменаванне Дня Незалежнасці. Пачынаецца аб'езд войскаў. Міністр вітае кожную парадную каробку — не змаўкаюць трохразовыя «ура». Міністр абароны дакладвае Галоўнакаманду-

Фота Сяргея Ніколючына.

вачуку Узброенымі Сіламі, Прэзідэнту Беларусі Аляксандру Лукашэнку, што войскі Мінскага гарнізона гатовы для ўдзелу ў парадзе. Трохразовае «ура» — і гучыць Дзяржаўны гімн, які суправаджаецца артылерыйскім салютам.

У строі — нашчадкі пераможцаў

Па традыцыі, пешую калону адкрываюць самыя юныя ўдзельнікі

парада — мінскія сувораўцы. Пакуль барабаншчыкі чаканьць крок, дыктар удакладняе, што сёлета адбыўся 60-ы выпуск ваеннага вучылішча. Увогуле за сваю гісторыю пуцёўку ў самастойнае жыццё атрымалі больш як 13 тысяч выхаванцаў Мінскага сувораўскага ваеннага вучылішча.
Перад трыбунамі праносяць Сцяг Перамогі, сцяг Рэспублікі Беларусь, Савецкага Саюза — краіны, якая перамагла фашысцкую Германію ў Вялікай Айчыннай вайне, — штандарты 1-га, 2-га і 3-га Беларускіх франтоў, а таксама 1-га Прыбалтыйскага фронту, якія нагадаюць аб Беларускай стратэгічнай наступальнай аперацыі «Баграціён», падчас якой была вызвалена беларуская сталіца.
Гамяльчанін Міхаіл Самонаў Мінск не вызваліў, затое прайшоў усю вайну ад Масквы да Прыбалтыкі. І сёння добра памятае, дзе захоўвалі боепрыпасы кулямётчыкі. «Колькі буду жыць, столькі буду прыходзіць на парад, — прызнаецца ветэран, а потым жар-

вайскоўцаў — легендарныя савецкія аўтаматы ППШ. Урачыстым маршам з Баявым Сцягам галоўнай ваеннай ВНУ краіны ідзе парадны разлік афіцэраў камандна-штабнага факультэта і прафесарска-выкладчыцкі склад. Адзін за адным кроць разлік курсантаў факультэта сувязі і аўтаматызаваных сістэм кіравання, факультэта ракетных войскаў і артылерыі і ракетна-артылерыйскага ўзбраення, факультэта ваеннай разведкі і авіяцыйнага факультэта. Ганаровае права ўдзельнічаць у парадзе атрымалі і курсанты ваенна-тэхнічнага факультэта Беларускага нацыянальнага тэхнічнага ўніверсітэта.
Віднеецца сцяг Сухопутных войскаў — чаканьць крок войскоўцы 120-й асобнай гвардзейскай механізаванай брыгады. Урачыстым маршам ідзе парадны разлік Ваенна-паветраных сілаў і войскаў супрацьпаветранай абароны. Штодзень гэтыя войскоўцы нясуць баявое дзяжурства па ахове паветраных межаў нашай Радзімы.

асобнай брыгады спецыяльнага прызначэння ўнутраных войскаў МУС. У гады Вялікай Айчыннай вайны брыгада прымала ўдзел у вызваленні Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў.
Перад трыбунай са сцягам ведамства праходзіць парадны разлік Міністэрства па надзвычайных сітуацыях, прадстаўлены курсантамі Камандна-інжынернага інстытута МНС.
У парадным строі — гонар Узброеных Сіл Беларусі — сілы спецыяльных аперацый. За войскоўцамі 38-й асобнай гвардзейскай мабільнай брыгады кроць парадны разлік 103-й гвардзейскай асобнай мабільнай брыгады. Брыгада з'яўляецца адным з самых баяздольных злучэнняў Узброеных Сіл, уваходзіць у склад Калектывуных сіл аперацыйнага рэагавання АДКБ і прызначана для выканання найбольш складаных і адказных спецыяльных задач. У гады Вялікай Айчыннай вайны больш за 3,5 тысячы воінаў злучэння былі ўдасцены баявых узнагарод, пяцё-

Перад трыбунамі — зводны парадны разлік войскаў сувязі. Наперадзе параднага разліку — Баявы Сцяг 86-й брыгады сувязі. Урачыстым маршам праходзіць парадны разлік курсантаў Інстытута пагранічнай службы Рэспублікі Беларусь. Выпускнікі інстытута таксама стаяць на варце беларускай мяжы.
Набліжаюцца прадстаўнікі ўнутраных войскаў Міністэрства ўнутраных спраў. Першым ідуць курсанты факультэта ўнутраных войскаў Ваеннай акадэміі. У парадным строі — воіны 3-й

ра з іх атрымалі званне Героя Савецкага Саюза.
Разам з беларускімі войскоўцамі на мінскіх проспектах выйшлі прадстаўнікі Узброеных Сіл Расійскай Федэрацыі. Воіны-дасянтнікі 104-га гвардзейскага Чырванасцяжнага дэсантна-штурмавога палка 76-й гвардзейскай Чарнігаўскай Чырванасцяжнай, ордэна Суворова дэсантна-штурмавой дывізіі нагадалі прысутным, што менавіта з брацкім народам мы здабывалі Вялікую Перамогу.

СВАБОДА, ПЕРАМОГА І СУВЕРЭНІТЭТ

Патэнцыял бяспекі і міру

Загудзелі моторы, пайшоў лёгкі дымок — на праспект выехалі танкі. Механізаваны парад адкрыла легендарная тэхніка Вялікай Айчыннай вайны.

Рарытэты савецкай эпохі вельмі ўразлілі маленькіх французцаў Юга і Юлію, якія падобную тэхніку бачылі ўпершыню. На парад яны прыйшлі разам са сваімі мінскімі сявакамі. Як падзяліліся дарослыя, малыя вельмі хацелі ўбачыць усё на свае вочы.

І сапраўды, відэовішча ўражае. Магутныя браніраваныя машыны, зенітныя ракетныя комплексы, артылерыйскія ўстаноўкі і рэактыўныя сістэмы залпавага агню — з такой сучаснай тэхнікай, якая стаіць на ўзбраенні беларускай арміі, мы можам быць упэўнены ў заўтрашнім дні.

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Агульная працягласць механізаванай калоны — 1250 метраў. Гледчам прадстаўлены асноўныя ўзоры баявой тэхнікі механізаваных брыгад сухапутных войскаў, часцей спецыяльных апераций, ракетных войскаў і артылерыі, зенітных ракетных войскаў: танкі Т-72Б, БМП-2, бронетранспарты БТР-80, высокаманаўэраныя пазадарожнікі «Волат», ракетны комплекс «Кропка», рэактыўная сістэма залпавага агню «Смерч», самаходная гаўбіца «Гваздзіка», рэактыўная сістэма залпавага агню «БелГрад» (дарэчы,

пераемніца слаўтай «Кацюшы»), зенітны ракетны комплекс «Аса», зенітны ракетны комплекс войск супрацьпаветранай абароны «Тор-М2», зенітны ракетны комплекс С-300ПС... Многія з прадэманстраваных узораў прайшлі глыбокую мадэрнізацыю на айчынных прадпрыемствах абароннага сектара эканомікі.

Але стаіць на ўзбраенні беларускай арміі і абсалютна новая тэхніка. Як напрыклад, гонар айчыннага абарона-прамысловага комплексу — рэактыўная сістэма залпавага агню «Паланэз». Гэта самая магутная зброя беларускай арміі, якая адпавядае лепшым сучасным аналагам. 16 чарэна ў рамках вайсковых выпрабаванняў ва Узброеных Сілах Беларусі ўпершыню былі праведзены баявыя пускі рэактыўнай сістэмы залпавага агню «Паланэз», якія пацвердзілі яе высокую баявую магчымасць.

Паветраны парад

Пасля праходжання механізаванай калоны ў небе над Мінскам жыхары і госці сталіцы змаглі ўбачыць баявыя верталёты і самалёты Ваенна-паветраных сіл і войскаў супрацьпаветранай абароны Узброеных Сіл Беларусі і Паветрана-касмічных сіл Расійскай Федэрацыі.

Начальнік штаба батальёна беларускіх арлянят, старшыня камісіі юных удзельнікаў Вялікай Айчыннай вайны Васіль Князеў сёння з усмешкай пазірае ў неба. Звёны самалётаў і верталётаў выпісваюць фігуры найвышэйшага пілатажу ці проста нясуць баявыя сцягі. Іншыя пакадаюць палюць сябе прыгожы след — салютуюць удзельнікам і гасцям парада.

Тады, у пачатку 1940-х, без страху ў неба глядзець было немагчыма. Як і ўвогуле глядзець. Вялікая Айчынная вайна зрабіла Васіля Князева круглым сірагой: за сувязь з партызанамі фашысты забілі яго бацькоў. Маладзенькі Васіль стаў сынам палка, з якім дайшоў ажно да Берліна.

Канцэрт на пляцы

Завяршыўся ваенны парад па традыцыйнай канцэртнай зводнай роты ганаровай варты. Без гэтых стройных і прыгожых, як на падбор, ваеннаслужачых, не абходзіцца ні адно дзяржаўнае свята. Не стала выключэннем і гаюнае свята краіны. Разам з вайсковымі ў пляц-канцэрце ўдзельнічалі прадстаўнікі Дзяржаўнага пагранічнага камітэта і ўнутраных войскаў Міністэрства ўнутраных спраў.

Наталля і Віктар Пятроўскія, якія прыехалі на парад са Слуцка, вельмі хацелі ўбачыць выступленне роты ганаровай варты ў жывую. На парадзе пажылая пара ўпершыню, таму кожнае іго частка стала для іх грандыёзным відэавішчам.

— Мой бацька быў удзельнікам Вялікай Айчыннай вайны, — дадае Наталля Пятроўская. — І такія мерапрыемствы нагадваюць нам, пасляваен-

Фота Сяргея Нікіцічына

нашай краіны палкоўнік Сяргей Касцючэнка. У склад зводнага аркестра сёлета ўваходзіла 10 аркестраў Мінскага гарнізона, святочную атмасферу стварылі 240 чалавек.

Завяршылася ўрачыстасць тэатральным прадстаўленнем «Са святам, любая Айчына». А святочны дзень — гала-канцэрт «Беларусь, я люблю цябе» і патрыятычнай акцыяй «Спаём гімн разам». Пасля, ужо на змярканні, неба расквёў святочны салют, які адбыўся не толькі ў розных кропках сталіцы, а і ва ўсіх абласных і некаторых раённых цэнтрах краіны. Гаюны, дзесяцілітні фееверк быў невычына прыгожым, які і тое свята, якое нам пашчасціла святкаваць, дзякуючы нашым прадкам.

Барыс ПРАКОПЧЫК. prakopchik@vziasda.by

Барыс ПРАКОПЧЫК. prakopchik@vziasda.by

Барыс ПРАКОПЧЫК. prakopchik@vziasda.by

Барыс ПРАКОПЧЫК. prakopchik@vziasda.by

МАБІЛЬНАЯ ГІСТОРЫЯ ВЫЗВАЛЕННЯ

У Дзень Незалежнасці сталіца акулалася ў святочную атмасферу. Ва ўсіх раёнах Мінска праходзілі ўрачыстыя мерапрыемствы. На радасны настрой мінчан у 25-годдзе незалежнасці Беларусі не паўплывалі ні спякота, ні праліўны дождж. Увесь горад насыціўся духам народных гулянняў на канцэртах, кірмашах і спартыўна-забаўляльных шоу. А ў Дзяржаўным музеі гісторыі Вялікай Айчыннай вайны ў гэты дзень адкрыўся адмысловы праект — мабільная экспазіцыя пад назвай «Вызваленне Беларусі. Верасень 1943 г. — ліпень 1944 г.».

Праект рэалізаваны сумесна з Пасольствам Кітая ў Беларусі пры фінансавай падтрымцы кітайскай кампаніі. Музей, што змясціўся на 30 квадратных метрах перасоўнага паўпрычэпа, здольны зрабіць даступнай гераічную гісторыю беларускага народа для ахвотных у многіх гарадах краіны.

Як адзначыў падчас урачыстай цырымоніі адкрыцця перасоўнай экспазіцыі намеснік кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта Ігар БУЗОЎСКІ, гэты праект з'яўляецца доказам таго, што Беларусь і Кітай не толькі выбудоўваюць свае адносіны ў эканамічнай плоскасці, але і ўзбагачаюць адзін аднаго культурай. Ігар БУЗОЎСКІ лічыць, што гэты знак праект будзе нагадваць беларусам, наколькі важнай з'яўляецца палітычная, эканамічная, культурная і гістарычная незалежнасць для краіны. «Дзякуючы гэтым праектам мы зможам лепш захаваць нашу гістарычную мінулае і прымяжыць веды моладзі. Усё гэта мае каласальнае значэнне для пабудовы незалежнай дзяр-

Фота Сяргея Нікіцічына

жавы», — адзначыў намеснік кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта.

Па словах **Надзвычайнага і Паўнамоцнага Пасла Кітая у Беларусі Цуй ЦыМІНА**, Другая сусветная вайна — гэта агітная памяць Кітая і Беларусі.

«Сёння, праз 72 гады, абодва бакі падмаюць кітайска-беларускае сяброўства да новых вяршыняў. Гэты праект дазваляе шматлікім беларусам азнаёміцца з гісторыяй вайны, якая закранула ўсе народы. У гэтай экспазіцыі ёсць спецыяльны стэнд пад назвай «Вялікі кітайскі народ у Другой сусветнай вайне», і ў упэўнены, што ён дазваляе ўсім жыхарам пазнаёміцца з гісторыяй супраціву Кітая», — адзначыў Цуй Цымін.

Прадстаўленая экспазіцыя адлюстроўвае доўгі і нялёгкі шлях вайны Чырвонай Арміі і беларускіх партызан да вызвалення Беларусі. Таксама да новых пакаленняў яна данясць пра гераіў і звычайных людзей, якія абаранялі Радзіму ў перыяд вайны.

Экспазіцыя складаецца з чатырох раздзелаў. Першыя два прысвечаны пачатковаму этапу вызвалення Беларусі і Беларускай стратэгічнай наступальнай аперцыі «Баграціён». Трэці раздзел адлюстроўвае адну з асаблівых апераций «Баграціён» — узмацнёнае часцей і злучэнняў Чырвонай Арміі з партызанскімі фарміраваннямі. У чацвёртым раздзеле аб трыумфе народа-пераможца на партызанскім парадзе, які адбыўся 16 ліпеня 1944 года ў вызваленным Мінску. Уся экспазіцыя дапоўнена картамі, газетамі, улеткі і асабістымі рэчамі удзельнікаў вызвалення Беларусі.

У Дзень Незалежнасці нямала жыхароў сталіцы вырашылі наведаць Музей Вялікай Айчыннай вайны. Мінчук Дзмітрый

лічыць, што гэта вельмі важнае для ўсёй краіны свята, бо менавіта 3 ліпеня беларускі народ здзейсніў вялікі подзвіг і вызваліў Мінск ад нямецка-фашысцкіх акупантаў. Ён раскажа, што яго дзед быў партызанам, удзельнічаў у падпольнай дзейнасці ў Мінскай вобласці. Каб ушанаваць яго памяць, вырашыў пачаць святкаванне з паходу ў музей. Успамінае, што калісьці і яго таксама вадзілі ў музей яго бацькі. Выконваючы традыцыю, узяў з сабой сюды і сваіх дзяцей.

Сярод тых наведвальнікаў музея, хто аднымі з першых убачылі перасоўную экспазіцыю, не толькі мінчане, але і госці сталіцы. Валентына Сяргееўна з Санкт-Пецярбурга прыехала да сваёй сястры Людмілы Пятроўны, каб даведацца болей пра Мінск і такое знамянальнае для ўсіх беларусаў свята. Вырашылі пачаць знаёмства менавіта з гісторыі перамогі беларускага народа. А ў Людмілы Пятроўны свята асацыюецца са словам «свабода», бо за гады Вялікай Айчыннай вайны ўся яе сям'я зведала нямала: памятае яна і пасляваенную разруху, і тое, як аднаўляўся ў тыя гады Мінск.

Юры з Ніжніга Ноўгарада са сваёй сям'ёй сабраўся ў беларускую сталіцу падчас адпачынку і прыехаў акурат у Дзень Незалежнасці. Таму пытанню з экскурсійнай праграмай у яго не ўзнікла — вырашыў наведаць парад і музей Вялікай Айчыннай вайны, пра які чуў шмат добрых водгукаў. Музей яму вельмі спадабаўся. Ён быў здзіўлены сабраным тут вялікім аб'ёмам інфармацыі і афармленнем экспазіцыі. Таксама прыемным сюрпрызам стала наведанне перасоўнага музея, які здзіўвіў яго не менш, бо падобнага праекта ён яшчэ нідзе не бачыў.

Ілья КРЫЖЭВІЧ. kryzhevich@vziasda.by

Святкуюць рэгіёны

ДЗЕЦІ ПЛАНЕТЫ І «БЕЛАРУСЬ МАЛАДАЯ»

Святкаванне Дня Рэспублікі ў Брэсце распачалося днём раней з вялікага спартыўнага свята ў цэнтральным гарадскім парку. А на Дзень Незалежнасці па даўняй традыцыі кветкі найперш усклалі да помніка на плошчы Свабоды.

Памяць савецкіх воінаў, якія вызвалілі горад у канцы ліпеня 1944 года, ушанавалі кіраўнікі горада на чале са старшынёй гарвыканкама Аляксандрам РАГАЧУКОМ, прадстаўнікі грамадскіх і маладзёжных арганізацый. Праз гадзіну адбылася ўрачыстая цырымонія ўскладання кветак да Вечнага агню мемарыяльнага комплексу «Брэсцкая крэпасць-герой». Кветкі ўсклаў старшыня аблвыканкама Анатоль ЛІС.

Святочныя канцэрты, народныя гуляння прайшлі на розных пляцоўках горада над Бугам. Так, мерапрыемствы з нагоды гаюнага свята краіны ў Ленінскім раёне Брэста атрымалі назву «Беларусь маладая». Вялікі канцэрт з вясняным гудлем, дзіцячымі атракцыёнамі адбыўся па вуліцы Смірнова. Да Дня Незалежнасці прымеркавалі і закрыццё міжнароднага фестывалю дзіцячай творчасці «Дзеці планеты», які тры дні доўжыўся ў горадзе. Канцэрт-закрыццё прайшоў у парку культуры і адпачынку.

Святлана ЯСКЕВІЧ. yaskевич@vziasda.by

СУСТРЭЧА НА МЯЖЫ ТРОХ КРАІН

На Віцебшчыне Дзень Незалежнасці святкавалі некалькі дзён. На мяжы з Расіяй і Латвіяй, у раёне Кургана Дружбы, які знаходзіцца на латвійскім баку, 2 ліпеня адбылася традыцыйная міжнародная сустрэча ветэранаў Вялікай Айчыннай вайны і партызанскага руху. Сёлета яна прайшла ў 57-ы раз.

Удзельнікі мерапрыемства наведвалі музей Партызанскай славы, бралі ўдзел у культурна-спартыўных мерапрыемствах. Дарэчы, Дзень Незалежнасці даў старт святочным мерапрыемствам, прысвечаным 630-й гадавіне горада Верхнядзвінска.

3 ліпеня на гаюнаў плошчы Віцебска — плошчы Перамогі — адбыліся традыцыйныя мітынг, шэсце і ўрачыстае ўскладанне вянку і кветак да манумента воінам-вызваліцелям і да бюста П.М. Машэрава.

У цэнтры горада (на Маскоўскім праспекце) адкрылі мемарыяльную дошку двойчы Герою Савецкага Саюза, кавалерыя ордэнаў Леніна, маршалу Савецкага Саюза І. Баграмяну. Ён камандаваў войскамі 1-га Прыбалтыйскага фронту, якія вызвалілі Віцебск.

Увечары ў буйных населеных пунктах Віцебшчыны адбылася акцыя «Спаём гімн разам».

Аляксандр ПУКШАНСКІ. pukshanski@vziasda.by

ЦІСНІ НА ГАЗ, КІРОЎЦА!

У Гомелі напярэдадні прайшлі мітынг і ўрачысты сход, прысвечаны Дню Незалежнасці і 72-й гадавіне вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. Сямі жыхарам Гомеля стаяць чатыры года з'яўляюцца пераможцамі міжнароднага конкурсу «Чалавек года» — па выніках работ летася.

Да таго ж, адбылося афіцыйнае адкрыццё ўсёй трасы Гомель-Мінск. Цяпер і ўчастак аўтадарогі Жлобін-Гомель стаў чатырохпалосным. З гэтага часу ўся дарога адпавядае першай катэгорыі. Аўтамабільная дарога М-5 з'яўляецца адгалінаваннем транс'еўрапейскага транспартнага калідора ІХВ Гомель-Мінск-Вільнюс-Клайпэда-Калінінград і забяспечвае транспартную сувязь акваторыі Балтыйскага і Чорнага мораў праз тэрыторыю краіны. Інвестыцыйны праект уаасоблены за кошт крэдыту, прадстаўленага Экспартна-імпортным банкам Кітая. Рэканструкцыя праводзілася кітайскай кампаніяй «China road and bridge corporation». Сума дагавора падрода склала \$400 мільёнаў.

Такім чынам, адлегласць у 300 км ад Гомеля да Мінска на легкавым аўто цяпер можна пераадолець прыкладна за тры гадзіны. Даволеннасць на дарозе хуткаса — 120 кіламетраў у гадзіну. Ірына АСТАШКЕВІЧ. iost@vziasda.by

КНИГА СЛАВЫ ПАПОЎНІЛАСЯ

Напярэдадні Дня Незалежнасці старшыня Гродзенскага аблвыканкама Уладзімір КРАЎЦОЎ і старшыня абласнога Савета дэпутатаў Ігар ЖУК сустрэліся з ветэранам Вялікай Айчыннай вайны ў гісторыка-культурным комплексе «Гродзенская крэпасць — Партызанскі лагер».

А на ўрачыстым сходзе з нагоды гаюнага свята краіны папоўнілася Кніга Славы Гродзенскай вобласці. У яе занесены імяны былога трэнера ДЮСШ г.п. Зэльва Леаніда Гана, ветэрана Вялікай Айчыннай вайны, члена прэзідыума абласнога савета ветэранаў Васіля Каламіякі, кіраўніка фермерскай гаспадаркі «Гарызонт» Мастоўскага раёна Генрыха Мысліцкага, кандыдата Бераставіцкага філіяла абласнога спажывецкага таварыства Алены Атока і майстра Адаўскага цэнтра культуры і народнай творчасці Мар'яна Скрамблевіча.

Святочная праграма ў Дзень Незалежнасці была ў горадзе над Нёманам разнастайнай і цікавай. Пасля ўрачыстага мітынгу, парада ваеннай тэхнікі і войскаў Гродзенскага гарнізона на Кургане Славы ў парку Жылібера адбыліся канцэрты з удзелам ансамбляў воінскіх падраздзяленняў і іншых творчых калектываў, шоу «У тваім рытме» ад кампаніі Velcom. Плошча Леніна ператварылася ў вялікую кавярню пад адкрытым небам. А супрацоўнікі Дзяржаўнаінспекцыі не

Аляксандр ПУКШАНСКІ. pukshanski@vziasda.by

толькі выконвалі свае прафесійныя абавязкі, але і прапанавалі жыхарам і гасцям горада выставу службовай тэхнікі, розныя конкурсы ў рамках акцыі да 80-годдзя Беларускай ДАІ.

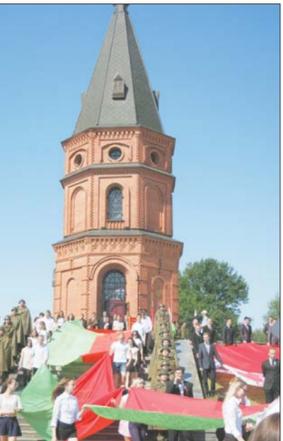
Барыс ПРАКОПЧЫК. prakopchik@vziasda.by

АДЗІНСТВА ЯК ГАРАНТЫЯ БЯСПЕКІ

Свята ў гонар Дня Незалежнасці Беларусі і 75-й гадавіны абароны Магілёва пачалося з мітынгу на святым для кожнага беларуса Буйніцкім полі. Тут сабраліся ветэраны, моладзь, прадстаўнікі працоўных калектываў, грамадскасці.

— Палітыка і кіраўніцтва нашай дзяржавы забяспечвае мір і бяспеку нашых людзей, — звярнуўся да прысутных старшыня Магілёўскага аблвыканкама Уладзімір ДАМАНЕЎСКІ. — Мы пільна працуем, гадуем дзяцей, унікаў, сям'юем з суседзямі. Мы абсалютна адкрыты для ўсяго свету. Адзінства народа, мабілізацыя ўсіх яго сіл патрэбны не толькі для таго, каб выстаяць у ліхую гадзіну, але і дзеля таго, каб папярэдзіць яе прыход.

Культурныя мерапрыемствы, якія пачаліся ў Магілёве яшчэ ў суботу са Дня свята горада, працягваліся да самай ночы. Разынкай сёлета мерапрыемстваў стала вялікае Свята беларускай бульбы.

Апафеозам святочных падзей стаў канцэрт на магілёўскай плошчы Славы, дзе выступілі Іосіф Кабзон, Алена Ваенга, Мікалай Скурчак, Уладзімір Гасцюхін, мясцовыя артысты і творчыя калектывы. Тэлеканал «Беларусь 4 Магілёў» упершыню вёў прамую трансляцыю тэатрызаванага канцэрта. За некалькі хвілін да святачнага салюту гардажанае з артыстамі далучыліся да рэспубліканскай акцыі і праспявалі гімн разам.

Нэлз ЗІГУЛА. zigula@vziasda.by

СПЯВАЛІ РАЗАМ

Дэлегацыі Мінскай вобласці 3 ліпеня ўсклалі кветкі да мемарыяльных комплексаў «Курган Славы», «Дальва», «Хатынь», гісторыка-культурнага комплексу «Лінія Сталіна». А затым адправіліся ў Дзяржынск. Тут было арганізавана раённае свята, прымеркаванае да Дня Незалежнасці і 870-годдзя горада.

У праграме — тэатрылізаваны мітынг з удзелам ветэранаў Вялікай Айчыннай вайны, прадстаўнікоў працоўных калектываў і грамадскасці, дэманстрацыя, арт-праект «Моладзь Дзяржыншчыны анлайн», народнае гуляння «Гасцінная зямля — мая Дзяржыншчына».

Закончылася свята канцэртам «І песні пра каханне табе пячэм» на Цэнтральнай плошчы. Пасля гэтага гардажана і госці праспявалі гімн Беларусі разам са старшынёй Мінаблвыканкама Сямёнам ШАПІРАМ у межах рэспубліканскай акцыі. Затым — святочны салют і выступленне артыстаў расійскай эстрады Кацярны Галіцкай.

Таццяна ЛАЗОЎСКАЯ. lazovskaya@vziasda.by

Выбары-2016

ЯК ВЫЛУЧЫЦА КАНДЫДАТАМ У ДЭПУТАТЫ?

3 ліпеня пачаўся чарговы этап парламенцкай выбарчай кампаніі — вылучэнне кандыдатаў у дэпутаты Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу. Ён прадуючыцца да 1 жніўня ўключна, паведамляў карэспандэнту «Вязьды» Мікалай ЛАЗАВІК, сакратар Цэнтральнай камісіі па выбарах і правядзенні рэспубліканскіх рэфэрэндумаў.

Ён нагадаў, што вылучэнне можа адбывацца трыма шляхамі. Самы просты спосаб — калі палітычны партыі вылучаюць сваіх кандыдатаў. Прычым на пасяджэнні свайго вышэйшага кіруючага органа могуць зрабіць іх па ўсім 110 выбарчых акругах. «Партыі ў нас нешматлікія, і кіруючыя органы ў іх — таксама. З'езд партыі, напрыклад, можа налічваць два дзясяткі дэлегатаў, якія сабраўшыся на паўтары-дзве гадзіны, здольныя вылучыць 110 кандыдатаў адразу», — мяркуе сакратар ЦВК.

Крыху больш складаным па працэдурцы будзе вылучэнне ад працоўнага калектыву. Гэта можа зрабіць арганізацыя не менш чым з 300 супрацоўнікаў, якая знаходзіцца на тэрыторыі выбарчай акругі. Ад аднаго калектыву — адзін кандыдат. Праўда, не ў кожнай акрузе ёсць прадпрыемства з такой колькасцю супрацоўнікаў. Але Мікалай Лазавік тлумачыць, што ў такім выпадку варта аб'яднаць некалькі працоўных калектываў меншай колькасці, але каб іх склад быў не менш за трыста чалавек.

«Трэці шлях самы працаёмкі, але і самы эфектыўны — гэта збор подпісаў, якіх трэба атрымаць не менш за тысячы. А для гэтага перш за ўсё трэба зарэгістраваць ініцыятыўную групу (не менш як 10 чалавек). На гэта даецца практычна месяц», — расказвае сакратар Цэнтральнай выбарчай камісіі. Такім чынам ініцыятыўная група будзе сустрэцца з выбаршчыкамі, расказваць аб сваім кандыдаце, гэта значыць вестці папярэдняю агітацыйную работу, якая, па словах сакратара ЦВК, «замцаваная законам і дазволена выбарчым кодэксам». Але гэтая агітацыя вядзецца не за кандыдата, а пакуль толькі за яго вылучэнне.

— Сур'езныя палітыкі, якія сапраўды жадаюць вылучыцца, як правіла, выкарыстоўваюць адразу некалькі спосабаў, — дзеліцца назіраннямі Мікалай Лазавік. — Вылучаючыся ад палітычнай партыі, яны таксама займаюцца і зборам подпісаў, каб падтрымаць кантакт з выбаршчыкамі яшчэ да пачатку афіцыйнай агітацыйнай кампаніі.

Пры гэтым выбарчы кодэкс Рэспублікі Беларусь прад'яўляе абавязковы патрабаванні да кандыдата ў дэпутаты Палаты прадстаўнікоў. Гэта павінен быць грамадзянін Беларусі не маладзейшы за 21 год, які пастаянна пражывае на тэрыторыі краіны і не мае судзімасцяў.

Вераніка ПУСТАВІТ. pustavit@vziasda.by

З УДЗЯЧНАСЦЮ ДА ПАЛКОЎНІКА

На подступах да Мінска

АБАПІРАЮЧЫСЯ НА ВОПЫТ І ТРАДЫЦЫІ

Напярэдняе Дня Незалежнасці ў Магілёве быў адкрыты помнік-бюст палкоўніку Сямёну Куцэпаву, камандзіру 388-га стралковага палка 172-й стралковай дывізіі, легендарнаму абаронцу Магілёва.

Святлана Куцэпава ўскладае кветкі да помніка свайму гераічнаму сваяку.

Ён вядомы кожнаму, хто аднойчы гартаў старонкі рамана Канстанціна Сіманова «Жыццё і мёртвыя» або глядзеў аднайменны фільм. Гэта яго байцы падбілі на Буйніцкім полі пад Магілёвам 39 нямецкіх танкаў, здымкі якіх потым абляцелі на старонках газеты «Известия» ўвесь Савецкі Саюз. Падзеі на гэтым полі ў гарачым ліпені 41-га ляглі ў аснову знакамітай трылогіі, а палкоўнік Куцэпаў стаў праваобразам камарыга Сяргія Ліна.

Размовы пра тое, што помнік вось-вось павінен з'явіцца, у Магілёве ішлі даўно. Гэтага чакаў і сын палкоўніка Уладзімір, які неаднаразова прызджаў у Магілёў. Не да чакаўся. Яго не стала 2 гады таму. На ўрачыстае мерапрыемства прыехала яго жонка Святлана Куцэпава. Каб пакласці каля помніка кветкі ад імя свайго мужа. Сымвалічна, што помнік стаіць якраз на перакрываўнай вуліцы Куцэпава з вуліцы Сіманова. Яны і тут аказаліся побач. У гонар адкрыцця помніка прагучаў трохкратны ружэйны салют, а вялікая колькасць людзей, якія прыйшлі на ўрачысты мітынг, схілілі галовы падчас хвіліны маўчання.

Абарона Магілёва ў ліпені 41-га ўпісана асобнай главай у ваенны летапіс, — звярнуўся да прысутных старшыня Магілёўскага гарвыканкама Уладзімір ЦУМАРАЎ. — Яна развясцела міф аб непераможнасці нямецкай арміі, стала Дняпроўскім рубяжом і мела вялікае значэнне для далейшага ходу вайны. Абарона Магілёва была першай кругавой абаронай у Вялікай Айчыннай вайне і працягвалася 23 дні. Воіны 388-га стралковага палка правялі цуды гераізму і стойкасці, долесці і самаахварнасці. Камандзір 388-га стралковага палка 172-й стралковай дывізіі Сямён Куцэпаў за абарончыя баі пад Магілёвам у жніўні 1941-га быў узнагароджаны ордэнам Чырвонага Сцяга. Некалкі гадоў таму каля будынка Белдзяржстраха на вуліцы Чалюскінцаў быў адкрыты помнік-бюст арганізатару абароны горада, камандзіру 172-й стралковай дывізіі генерал-маёру Міхаілу Раманаву. Цяпер на вуліцы, якая носіць імя Куцэпава, усталяваны помнік палкоўніку-герою. Работа па ўвекавечанні памяці абаронцаў горада ў гады Вялікай Айчыннай вайны будзе працягвацца.

Са словамі удзячнасці да ветэранаў і магіляўчан звярнуўся намеснік старшын Тульскай гарадской Думы Алег Сухану. Ён падзякаваў за тое, што ў Беларусі шануюць традыцыі, працуюць з моладдзю, адкрываюць помнікі нашым гераічным бацькам і дзядзям. Кветкі да помніка ўсклада саветнік Пасольства Расіі ў Беларусі Маргарыта Навадворская, прадстаўнікі дэлегацыі горада Тулы, ветэраны, моладзь, прадстаўнікі працоўных калектываў, грамадскасці.

Нэллі ЗІГУЛЯ. Фота аўтара. zigulya@zviazda.by

Разам з удзельнікамі вызвалення Аляксандрам Фенем карэспандэнты «Звязды» прайшліся па мясцінах, дзе больш як сем дзесяцігоддзяў таму разгарнуліся баі за нашу сталіцу

Тут, на ўзлеску каля Астрашчыцкага Гарадка, у перадсвяточныя ліпенскія дні не толькі спявалі птушкі ды стракацелі конікі. Бадай што ніколі (калі не лічыць мінулы год) на гэтай лясной паляне не гучаў гімн Беларусі, марш «Развітанне славянкі» ды знакаміты «Дзень Перамогі» ў выкананні ваеннага аркестра. У ліпені 1944-га тут былі іншыя гукі. Страшныя гукі...

Ужо столькі гадоў прайшло, але яны назаўжды застануцца ў памяці ветэрана Вялікай Айчыннай вайны Аляксандра Феня. Гэтая паляна для яго святая. Менавіта тут, непадалёк ад Астрашчыцкага Гарадка, 72 гады таму разгарнуліся жорсткія баі за вызваленне Мінска. У эпіцэнтры тых падзей быў і ён — тады старшы лейтэнант, начальнік штаба танкавага батальёна 31-й танкавай брыгады.

Ужо другі год запар 92-гадовы (!) ветэран арганізоўвае паездку сюды, дзе змагаліся і гнулі яго баявыя таварышы, дзе жыццё яго самога вісела на валаску. І кожны раз Аляксандр Фёдаравіч расказвае нешта новае. Сёлета, напрыклад, па дарозе да сымвалічнага для ветэрана месца мы спыніліся трычкі. На тэрмометры зашкалявала за 30, а мы, прагна ловачы кожнае слова фронтавіка, крочылі за ім, каб даведацца, як ішлі баі за беларускую сталіцу.

Прыпынак № 1

Мы яшчэ не выехалі з Мінска, як аўтобус спыніўся. Тут, у раёне Дзіцячай чыгункі, у 1944 годзе праходзіла мяжа горада.

— За тры-чатыры кіламетры адсюль знаходзілася забалочаная мясцовасць, праз якую былі пракладзены дарожкі, — расказвае ветэран. — Менавіта па іх 19-я гвардзейская танкавая брыгада і 2-я гвардзейская мотастралкавая брыгада 3-га гвардзейскага танкавага корпуса наступалі на Мінск пасля таго, як пераадолелі супрацьтанкавы роў, да якога выйшлі 2 ліпеня 1944 года. Завязаўся агнявы бой. На працягу ночы разам з сапёрным батальёнам 23-га гвардзейскага танкавага корпуса вайскоўцы зрабілі праходы, якія былі гатовы прыблізна ў 6 раніцы 3 ліпеня.

На світанку ўздоўж вуліцы Захар'ёўскай (сучасны праспект Незалежнасці) пачалося наступленне. З неба савецкія войскі падтрымлівала авіяцыя.

— 1 ліпеня 1944 года быў вызвалены Барысаў, — працягвае Аляксандр Фень. — Наш батальён і перадавы разведвальны ўзвод Гарачава пачалі перапраўляцца цераз Бярэзіну, як наляццка нямецкая авіяцыя. Два пантоны былі

Пад высокімі старымі хвоямі стаіць помнік гераічнаму камсамольскаму экіпажу.

Удзельнік вызвалення Мінска генерал-маёр Аляксандр ФЕНЬ.

разбіты. Мы з камандзірам батальёна па прозвішчы Туз пабеглі наперад, каб даведацца, у чым справа. Пакуль мы дамаўляліся, па якім сігнале пачаць рух, раптам пад'язджае чорны легкавы аўтамабіль. Выходзіць чалавек у чорным камбінезоне росту вышэй сярэдняга. Мы бгом да яго (на фронце ніхто на легкавых аўтамабілях не ездзіў). Прадставіліся. У адказ пачулі: «Маршал Савецкага Саюза Васілеўскі». Некалкі пытанняў — і атрымалі задачу: праз пяць хвілін быць на іншым беразе.

не ў інсталяцыі Беларускага дзяржаўнага музея гісторыі Вялікай Айчыннай вайны «Танкавы таран». Аляксандр Фень, яго непасрэдны сведка, быў кансультантам у падрыхтоўцы інсталяцыі. Сёння на гэтым месцы ён расказвае, як тое адбылося.

— На досвітку 3 ліпеня экіпаж маладошага лейтэнанта Аляксандра Маторына тараніў самаходную ўстаноўку ворага «Фердынанд», — успамінае ветэран. — Калі вызвалілі

Недалёка ад Кургана Славы ветэран расказаў, як тут ішлі ў наступленне танкі з чырвонымі зоркамі на брані.

Прыпынак № 2

Мы стаім непадалёк ад шашы ў раёне Кургана Славы. Гэта зараз тут прыгожая асфальтаваная дарога. Тады ж, улеты 1944-га, танкісты 3-га танкавага корпуса 5-й танкавай арміі трымалі курс на Мінск па гэтай вуліцы. Сярод іх быў і Аляксандр Фень.

— Наша танкавая брыгада павінна была ісці ўздоўж рачуліч: не памятаю, Усевяка ці яна называлася, — гаворыць ветэран. — Было загадана выехаць на гэтую дарогу і па ёй рушыцца на Астрашчыцкі Гарадок. Камандзір батальёна параніў нагу, каманданант перадаў мяне. Я сеў на яго месца і даў каманду: «Уперад!». На вялікай хуткасці прайшлі міма Смалычэва. Немцы спрабавалі прымяніць гарматы, былі бачны аўтаматычы, але ні аднаго стрэлу з іхняга боку не паслуціла. Так дайшлі да Астрашчыцкага Гарадка. Ключавую ролю ў гэтым сыграв разведдзор маладошага лейтэнанта Маторына.

Прыпынак № 3

Мы спыніліся пры ўездзе ў Астрашчыцкі Гарадок. Менавіта тут 3 ліпеня 1944 года адбыліся падзеі, якія атрымалі ўвасаблен-

Астрашчыцкі Гарадок, гэты «Фердынанд» спрабаваў перагарадзіць шлях нашай брыгадзе. Экіпаж Маторына мні ўперад адправіць не маглі: пасля знішчальнага ўдару танкістам трэба было прыйсці ў сабе. Экіпаж рухаўся трэцім. Наперадзе ішоў экіпаж маладошага лейтэнанта Зайчыка. Па дарозе на Радашковічы натрапіў на нямецкую «Пантэр».

Напэўна, экіпаж фашысцкай машыны спяў, бо Заяц сходзіў знічыў яе. Восем кіламетраў баявы дазор праesoўваўся па гэтай дарозе і выйшаў васьм на гэтую паляну.

Прыпынак № 4

Мы на легендарнай паляне пад вёскай Маркаўшчына. Сёння аб подзвігу воінаў 31-й танкавай брыгады, якія загінулі за некалькі гадзін да вызвалення Мінска, нагадвае помнік і мемарыяльная дошка, якая па ініцыятыве ветэрана і пры падтрымцы мясцовай улады з'явілася тут летась. Нас сустракаюць ваенны аркестр 30-й асобнай чыгуначнай брыгады, салдаты 65-й аўтамабільнай брыгады. У гонар загінуўшых герояў праходзіць мітынг-рэквіем.

Аляксандр Фень успамінае трагічныя падзеі таго дня: «Наперадзе рухаўся танкавы экіпаж маладошага лейтэнанта Зайчыка. Дайшоў да гэтага месца і пачаў разварочвацца ў напрамку вёскі Бяларучы. За ім ішоў танк Гарачава, за вежай якога сядзеў я. Толькі мы суды выйшлі, як нямецкія танкі зрабілі тры выстралы. Нашы танкі ўспыхнулі. Маторын меў права даць каманду выскачыць з палаючага танка, але гэтага не зрабіў. Даўчышы, адкуль страляюць немцы, уяў каманду зараджальшыцы — і з яго ахопленга полымем танка былі знічаныя тры танкі ворага. Са свайго танка хлопцы выскачыць не паспелі — баявая машына ўзарвалася...»

Усе члены экіпажа — камандзір танка Аляксандр Маторын, механік-вадзіцель Іван Пятроў, зараджальшык Аляксандр

На чырвоным граніце — кароткі расказ пра подзвіг танкістаў.

Карагодзін і радыст-кулямётчык Мікалай Разуваеў — пасмротна былі ўзнагароджаны ордэнам Чырвонага Сцяга. Дзюм хлопцам было ўсяго 20 гадоў, яшчэ двум — толькі 18...

За той бой Зорку Героя Савецкага Саюза — таксама пасмартна — атрымаў механік-вадзіцель 277-га танкавага батальёна Рыгор Зубаў. Ён паспеў выскачыць з палаючага танка, але яго напатакала варажыя куля. Нямаюла палегчы было ў тым баі. З усяго батальёна засталася 5 танкаў і каля 20 чалавек. Але групіроўка гітлераўцаў была знішчана.

Аляксандр Фень за той бой і ўвогуле за вызваленне Беларусі атрымаў надзвычай рэдкую і каштоўную узнагароду — ордэн Аляксандра Неўскага. Усяго на парадным кіцелі фронтавіка — 7 баявых ордэнаў і 28 медалёў! За гады ваеннага ліхалецця Аляксандр Фень, які прайшоў і Сталінград, і Курск, асабіста знішчыў 12 танкаў праціўніка.

Вераніка КАНЮТА. kanyuta@zviazda.by

■ І мы там былі

МОДНЫЯ СТРОІ + ДОБРЫЯ НАСТРОЙ, або Пяць прычын, з-за якіх варта было наведаць Дзень вышыванкі

У перадсвяточную суботу на пляцоўцы каля Палаца спорту з'явіўся не было дзе ўпасці: аматары беларусчынны святкавалі Дзень вышыванкі. Выкарыстанне адзення з нацыянальнай сімволікай зноў становіцца папулярным тэндэнс сярэдняга жыхароў рознага ўзросту і сацыяльнага статусу. Гэта, насамрэч, аб'ядноўвае. Перад вачыма мігцелі не толькі завіты нацыянальнага арнаменту на сукенках беларускіх красунь, але і блакітныя валашкі на кашулях у хлопцаў. Дзень вышыванкі стаў цудоўнай пляцоўкай для пошуку незвычайных творчых ідэй і крэатыў. «Звязда» вызначыла пяць прычын, з-за якіх варта было наведаць Дзень вышыванкі.

Па-першае, для аматараў нацыянальнай кухні на свяце былі прадстаўлены беларускія прысмакі па прымальным кошыце. Напрыклад, драпікі, блінцы з мёдам і халаднік — па 2,5 рубля, аладкі і дэкара-

тыўныя пернікі — па 2 рублі. Для ахвотнікаў экстрэму прапаноўвалі смажаныя каштані. А не згубіць тонус у жудасную спякота дапамагалі беларускія напоі — збіцень, медавуха і квас.

Актыўністы БРСМ на фоне калектывнага панно.

Бодзі-арт-па-беларуску.

Па другое, на выставе беларускіх майстроў народных рамёстваў і дэкаратыўна-прыкладнога мастацтва вочы разбягаліся ад мноства рэчаў з нацыянальнымі каларытам. Самаробныя сумкі, сурвэткі, ручнікі, гліняныя, драўляныя і саламяныя вырабы... На кірмашы можна было знайсці «ворпатку» для дакументаў у нацыянальным стылі. Сярэдняя цена на гаспадыню святая — вышымайку — 25 рублёў. Асабіста мяне ўдэшылі вырабы з воўны Волгі Сташкевіч, жыхаркі горада Мінска. «Я вырабляю з воўны цацкі і дзіцячы абутак ужо сёмы год. У маёй калекцыі можна убачыць валенкі і галшы, — тлумачыць Волга. — Для мяне гэта, у першую чаргу, заробак.

Наогул мне падабаецца ручная творчасць, таму імкнуся ўдзельнічаць у розных выставах ад Саюза майстроў. Працую не адна, мне дапамагае муж». Асабліва дапытлівая ўдзельніца свята прайшлі майстар-класы па

вырабе рэчэй з саломы і цеста, вышыванні крывжыкам і кавальскай справе. Можна было нават уласнаручна адбіць манетку з нацыянальнай сімволікай.

Па-трэцяе, арт-парад «Пад сцягам у вышыванках» аб'яднаў прадстаўнікоў масавай культуры з аматарамі субкультуры. Адзін за адным прайшліся пераможцы самых розных конкурсаў, алімпіяднікі, валанджеры і студэнткі ўдзельніцы чырлідэра, ваяры-рыцары і прыгажуні ў нацыянальных уборах, аматары рэтра-тэхнікі і байкеры з усіх рэгіёнаў краіны. Грандыёзнае шоссэ аб'яднала ўдзельнікаў творчых і фальклорных калектываў, духавых і інструментальных аркестраў, танцавальных школ, тэатраў, прадстаўнікоў розных прафесій і нацыянальнай культуры.

Найбольш прывабным для моладзі аказаўся колер-фэст, арганізатары якога расфарбавалі ў яркія колеры ўсіх ахвотных. На свяце таксама працавала пляцоўка бодзі-арт. Спецыялісты сваёй справы знаёмілі ўдзельнікаў з таемным значэннем беларускага арнаменту і пераносілі ўзоры на цела. Чым не чацвёртая прычына?

Ну а яшчэ актывісты БРСМ арганізавалі акцыю «Гэта наша», падчас якой раздавалі стужачкі з нацыянальным арнаментом. Грандыёзным праектам стала калектывнае панно з вышыванымі арнаментамі кожнага раёна Беларусі, з якіх варта было наведаць Дзень вышыванкі. Хацелася б, каб надалей свята не толькі жыло, але і ўдасканалася. А для гэтага ёсць усе падставы.

Вераніка УЛАСЕВІЧ. veronika.ulasevich@mail.ru

Свята Незалежнасці Беларусі — гэта і свята для нашых сяброў, для тых, хто з прыязнасцю ўглядаецца ў здабыткі і здзяйсненні народа Беларусі на шляху будаўніцтва моцнай і незалежнай дзяржавы. У дзень свята 3 ліпеня мы пазванілі ў розныя куткі Расійскай Федэрацыі і іншыя краіны Садружнасці Незалежных Дзяржаў — з адным пытаннем: як вы ставіцеся да Беларусі, ці ведаеце пра такое свята, як Дзень Незалежнасці Беларусі. І вось што пачулі ў адказ:

Камран НАЗІРЛІ, празаік, перакладчык (Азербайджан, Баку):

— Зараз, калі вы пазванілі, якраз пішу ў наш друк пра новую кнігу азербайджанскага аўтара — пэтрысэ Лейлы Аліевай, чья кніга вершаў толькі што пачыла свет на беларускую мову. Віншую вас усіх са святам Незалежнасці! Рады, што развіваюцца, умацоўваюцца стасункі нашых калег-пісьменнікаў з Мінска і Баку. Ведаю, што апошнім часам, акрамя кнігі Лейлы Аліевай, у Мінску выйшла шмат перакладаў азербайджанскай літаратуры. Многія творы надрукаваны і на рускай мове. Часопіс «Неман» адкрыў славянскаму свету легендарнага паэта-класіка Гусейна Джавіда. А ў педагагічным універсітэце ў Мінску працуе цэнтр культуры Азербайджана. Такія праявы культурнага, гуманітарнага супольніцтва — гэта адзнака сталасці суверэнных краін.

Рыма ХАНІНАВА, літаратуразнаўца, перакладчык (Расія, Эліста):

— За тое, што бараніў народ Беларусі ў Вялікую Айчынную вайну, мой бацька — беларускі партызан і калыміцкі паэт Міхаіл Ханінаў адзначаны ордэнам Чырвонага Сцяга. Яго яшчэ называлі Міша Чорны. А гітлераўцы абяцалі тысячы марак таму, хто дапаможа злавіць народнага мсціўца. Ваіны, драматычны лёс беларускага народа, свята 3 ліпеня як дзень вызвалення ад фашысцкай навалы — усё гэта стала сымваламі паэзіі Міхаіла Ханінава. Ён і паэму пра Хатын напісаў. І як жа я магу не ведаць, не помніць, што значыць для ўсіх вас, для ўсіх нас дзень 3 ліпеня?!

Святлана АНАНЬЕВА, літаратуразнаўца, закладчык аддзела міжнародных сувязяў Інстытута літаратуры і мастацтва імя М. Ауэзава (Казахстан, Алматы):

— Беларусь святкуе Дзень Незалежнасці... І з вамі, з вашай краінай мы ўсе разам святкуем гэты дзень. Часта бываючы ў вашай краіне на Днях беларускага пісьменства, якія ладзіць Міністэрства інфармацыі Рэспублікі Беларусь, якія ладзіць беларуская дзяржава, я думаю пра велічнасць вашай гісторыі, вашай адметнай нацыянальнай культуры. Мне і ў Казахстане цікавыя імёны і творчасць Янкі Купалы, Якуба Коласа, Максіма Багдановіча, Івана Мележа, Івана Шамякіна, Васіля Быкава, Алеся Адамовіча, Рыгора Бародулліна, Святланаў Алексіевіч, Раісы Баравіковай, Алеся Бадака... У напісаным імё — партрэт Беларусі, звычайнае і разам з тым цікавае, адмысловае жыццё. Народ, які здольны выхаваць плеяду такіх магучых мастацкіх талентаў, — народ-пераможца. Са святам Незалежнасці!

Вячаслаў АР-СЯРГІ, народны пісьменнік Удмурцыі (Расія, Іжэўск):

— Хаця і я павінен быў бы зрабіць падарунак беларусам да свята, але ж вось у праддзень 3 ліпеня вы зрабілі мне падарунак. У Мінску выйшла мая кніга на беларускую мову — зборнік вершаў «Ранішні вечэр у акне». Перакладчык — Віктар Гардзеў. Але і я аддзячыў і яшчэ не раз аддзючы вам, дарагія беларусы. Так, які народны пісьменнік Удмурцыі Міхаіл Лямін, які прывітаў ваеннаму лёсу ваішу распублікі кнігу «Чатыры гады ў шынялі», апісаў баі з удзелам удмуртаў ў Вялічэшчыне. І ў маёй новай кнізе, што вось-вось выйдзе ў Іжэўску, — вершы пра беларускія вёскі Камісарскага Сад, Заіцтава Слабада. Да напісання іх мяне падштурхнулі сустрэчы са сціплымі вясковымі людзьмі. У гэтай сіціпласці я бачу і высакорданнасць, шчырасць, адкрытасць беларусаў, бачу тое, чаго так не халае сёму.

Роберт МІНУЛІН, народны паэт Татарстана (Расія, Казань):

— Татарстан і Беларусь яднаюць многія рэчы, многія факты з гістарычнай біяграфіі нашых народаў. У Беларусь змагаліся з фашыстамі нашы паэты Фаіх Карым, Ісхак Заіраў, Набі Даўлі... Ганаровым грамадзянінам Оршы назвалі беларусы партызана і татарскага паэта Закі Нуры. Казань, Татарстан далі ў час вайны прытулак народнаму пэніру Беларусі Янку Купалу. Ведаю, з якой пашантой ставіцца да татару, які жываць у Беларусі, ва ўсіх кутках вашай краіны. Гэта сведчыць пра высокую культуру дзяржавы, у якой знаходзіцца месца ўсім веравызнанням, усім нацыям і нацыям. Такая рыса, відавочна, і ўмацоўвае вашу незалежнасць, узвышае аўтарытэт беларусаў, Рэспублікі Беларусь у свеце.

Агасельды АЛАНАЗАРАЎ, паэт, празаік (Туркменстан, Ашгабат):

— Нядаўна атрымаў ліст ад лаўрэата Дзяржаўнай прэміі Рэспублікі Беларусь, лаўрэата Спецыяльнай прэміі Прэзідэнта Беларусі ў галіне літаратуры паэта Міколы Мятліцкага. Ён раіцца са мною адносна перакладаў на беларускую мову вершаў нашай туркменкі Агульбіке Аразгелдыевай. Легендарна туркменка, выткашы дыван з партрэта Маршала Савецкага Саюза Канстанціна Ракасоўскага, прыехала на фронт уручыць падарунак военачальніку і знайсці свайго мужа. На жаль, салдат-туркмен загінуў. І яго маладая жонка нядоўга пражыла пасля вайны ў смутку і скоры, памерла праз некалькі гадоў. Але мы помнім яе лёс, чытаем і сёння яе вершы. І як уражвае, што вядомы беларускі паэт узяўся за іх пераўвасабленне на сваю родную мову. Калі вы здольны ў сённяшняе час светнага рэзруку на такія ўчынкі, вы на дзіва багаты народ. Багаты на справяджанае міралюбства і гуманізм. Са святам Незалежнасці ўсіх беларусаў, са святам чытачоў «Звязды»! Дзякую за званок і ўвагу!

Ато ХАМІДАМ, празаік, перакладчык, публіцыст, драматург (Таджыкістан, Душанба):

— Дарагія беларускія сябры! Ваіны свята Незалежнасці — як сімвал той міралюбівай палітыкі, якую вы праводзіце, рэалізуеце пад кіраўніцтвам Аляксандра Рыгоравіча Лукашэнка. Мне імплануе руплівасць творчай інтэлігенцыі вашай краіны, яе перакананасць у прырытэзах развіцця нацыянальнай культуры, роднай мовы. Наведваючы Беларусь з года ў год, я ўдзячыні сваім калегам-пісьменнікам за тое, што яны шмат перакладаюць на мову Купалы і Коласа творы таджыкскіх літаратараў. Тым самым вы ўзабагачаеце і сваю мову, сваё прыгожае пісьменства, і таджыкскі свет робіце болей вядомым і зразумелым.

Нізом КАСІМ, старшыня Саюза пісьменнікаў Таджыкістана:

— Заўсёды, калі заходзіць размова пра Беларусь, я ўспамінаю герояў-таджыкаў, што прычынілі да ваеннай гісторыі вашай краіны. Тых салдат і афіцэраў, хто вызваляў радзіму Купалы і Коласа ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. І мяне і сёння уражвае, як вы, беларусы, захоўваеце памяць і пра нашых герояў. Ведаем мы і пра виліцў Героя Савецкага Саюза Дамулы Азізава, і пра школу, якая носіць яго імя. Са святам Незалежнасці, беларусы! Дзякую за памяць пра Вялікую Айчынную вайну, пра нашу агульную Перамогу!

Запісаў Сяргей ШЫЧКО.

Гісторыя газеты — гісторыя краіны

«МАГЧЫМАСЦІ — НЕВЫЧАРПАЛЬНЫЯ...»

Пра што пісала «Звязда» да свята вызвалення

Запрашаем вас, нашы паважаемыя чытачы, у падарожжа ў часе! Мы завітаем у пасляваенны Мінск. Даведаемся, як жыла і аднаўлялася наша краіна, як адзначала дзень вызвалення ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. І здзейсніць гэта віртуальнае падарожжа нам дапамогуць падшыўкі «Звязды».

Той самы дзень (1944 г.)

Пасля таго, як нашы танкі фарсіравалі Бярэзіну і увайшлі ў Барысаў, яны ўзялі курс на сталіцу Беларусі. Гэта быў шлях пераможаў — на брані віднеўся надпіс «За Мінск!».

На досвітку 3 ліпеня танкісты з ходу перадопелі процітанкавы роў, які апаўсаў горада. Удар быў настолькі моцным і малаанкавым, што немцы не паспелі здзейсніць усе свае планы па знішчэнні горада. Усе вялікія будынкі былі заміраваныя. У ноч з 2 на 3 ліпеня ўзарваны і спалены вакзал, фабрыкі, выведзены са строю водаправод, электрастанцыя, электрастанцыя. Спалілі немцы і будынак інстытута народнай гаспадаркі, дзе размяшчалася гестапа — замятай слэды. На Пушкінскай гарэлі будынкі тэхнікумаў. «Глядзелі мёртвай пус-

раможцы апынуліся ў цэнтры горада. Перад вачыма адкрыўся страшэнны малюнак. Паабал Савецкай кватэры паміж вуліцамі Чырвонаармейскай, Ангельска, Ленінскай і Камсамольскай былі зруйнаваны ўшэнт. Па вуліцах валілася разбітыя танкі, аўтамашыны і іншая тэхніка. Падняўшы рукі ўгару, з сутарэнняў выпалі немцы».

Бой скончыўся, калі было 3 гадзіны дня. Са слязімі на вачах сталічных жыхары віталі вызваліцеляў, неслі ім кветкі. Адразу ж насельніцтва з рыдлёўкамі і вёдрамі выйшла на туюжэнне пажары, расчысціў вуліцы. Зносіліся калочыя агароджы, якімі немцы абнеслі амаль кожны дом...

Праз пару гадоў (1946 г.)

Дзясяткі мастакоў папрацавалі над адрасаваннем Мінска. У Цэнтральным гарадскім скверы вясіць партрэт маршалаў — Герояў Савецкага Саюза, на плошчы Свабоды — герояў партызанаў. У парку Горкага — сотні чырвоных сцягоў, транспаранты, пано, лозунгі. Такага наплыву людзей парк яшчэ не бачыў. Шумна і на мінскім стадыёне «Харчавік» — тысячы сабраліся на Усебеларускі спартакіядзе. Да ночы горад не сціхае, на вуліцах гучыць музыка, выступаюць прафесій-

З вялікім заадавальненнем сестра працоўнай рэспублікі пастанова Цэнтральнага Камітэта КПСС аб пераважнай культуры асобы і яго вынаход. На замову камюніста А. Дзяржынскага пастанова рабочым комплекснай бригады муляраў 29-га трэста Міністэрства будаўніцтва БССР.

Працоўныя слухаюць пастанову аб пераважнай культуры асобы. 1956.

разбураных дамоў, і многія сем'і жылі ў неўпарадкаваных кватэрах, але гэта праблема хутка будзе вырашана. Будуюцца аўтамабільныя, трактарныя, веласіпедны, інструментальныя заводы, аднаўляецца аўтокоава фабрыка.

«На папалішчак, дзе зусім нядаўна тырчалі з груды камення і цяжкіх бетонных глыб пагнутыя жалезныя бэлькі, сотні землякоў пакаюць катлаваны, закладваюць фундамэнты новых будоўляў. Аправаюцца ў рыштаванні вялікія каробкі каменных дамоў... Ёсць цэлыя збудаваныя кварталы на вуліцы імя Куйбішава, расце новы жыллёвы пасёлак на Уфійскай, шпаркімі тэмпамі ідуць аддзеланыя работы на Валадарскай, Чырвонаармейскай і Даўгабродскай вуліцах, — пісала «Звязда» ў ліпені 1946 года. — У горадзе ёсць электрычнае святло, вада, трамвай і аўтобусы, лазні і паліклінікі, рынкі, дзіцячыя сады і яслі, кінатэатры, інстытуты і школы. Ёсць дзе адпачыць, прыемна правесці вечар, паслухаць цікавыя оперныя спектаклі і прыгожую музыку».

Бой скончыўся, калі было 3 гадзіны дня. Са слязімі на вачах сталічных жыхары віталі вызваліцеляў, неслі ім кветкі.

Ладзіліся сацыялістычныя спаборніцтвы, прымаўся працаваць на аднаўленні і развіцці гаспадаркі, праз «Звязду» розныя працоўныя калектывы дзяліліся сваімі поспехамі

пускаюцца матацыклы, веласіпеды, падшыўнікі...

Развіваюцца не толькі вялікія гарады. Новыя дамы і адміністрацыйныя будынкі з'яўляюцца ў райцэнтрах. Ды і запатрабаванні насельніцтва растуць. Разгортваецца кампанія па добраўпарадкаванні населеных пунктаў. Увага ўдзяляецца тратуарам, агародам, азелененню. Самі жыхары расчысчваюць дарожкі, саджаюць дрэвы.

У 1956 годзе практыкуюцца новыя формы гандлю. Напрыклад, у мінскім універмагу пачалі гандляваць па-новаму — калі пакупнік ужо сам выбірае рэч у шафе-вітрыне. У аддзелах, дзе прадаецца галантарэя і чамаданы, ён можа нават патрымаць прадукцыю, разгледзець. У выніку эканоміцца час кліента, якому не трэба клікаць прадаўца, каб той паказаў тавар і вылісаў чэк.

У газету ідуць абураныя лісты ад чытачоў, незадаволеных якасцю па-расце. Расце колькасць пунктаў харчавання, але людзі хочучь бачыць у іх добрае абслугоўванне і разнастайнае меню.

Здзіўляе ліст калгаснікаў з Валожынскага раёна, дзе яны патрабуюць пашырэння асартыменту ў якавост крамян: «Наш калгас — мільянер. Праддзень тут аплачваецца добра. Мы маем магчымасць купляць добрыя рэчы. Хацелася б, каб у сельмагу былі радыёпрыёмнікі, радыёлы, швейныя машыны, розныя шафы з люстэрамі, ручныя і кішэнныя гадзінкі, матацыклы, музычныя інструменты».

Я натрапіла на здымак, дзе калгасніцы на веласіпэдах едуць на працу, а да яго прыліска, што тут няма такой сям'і, дзе б не было дзяхо, трох, а часам і чатырох веламашын...

Не — вайне (1966—1976 гг.)

У 1966 годзе аўтамабілі, трактары, станкі, тэлевізары, гадзіннікі і іншыя прамысловыя вырабы з маркі прадпрыемстваў Мінска экспартуюцца больш як у 30 краін свету. Толькі за апошнюю 7 гадоў у сталіцы ўведзена 2,4 мільёна квадратных метраў жыллой плошчы. Гэта амаль удвая перавышае ўвесь жыллёвы фонд даваеннага Мінска. З'явіліся новыя мікрараёны. Павялічылася насельніцтва горада. Цяпер у ім жыў 700 тысяч чалавек — у тры з лішнім разы больш, чым да Вялікай Айчыннай вайны.

У Мінску налічваецца 13 вышэйшых і 24 сярэднеспецыяльныя ўстановы, у якіх займаецца больш як 80

тысяч юнакоў і дзяўчат. Развіваецца навука, медыцына. У 1966 годзе ўжо нікога не здзіўш такім апаратам, як штучнае сэрца...

Ліччэ плод дзесяці гадоў — і мы станем сведкамі, як у свеце разгортваецца кампанія супраць гонкі ўзбраенняў. Камітэты садзейнічання кампаніі створаны ў Беларусі ў гарадах і вёсках, на прадпрыемствах, ва ўстановах і домакравуіцтвах. У іх увайшлі грамадскія дзеячы, вучоныя, перадавікі вытворчасці, ветэраны, былыя падпольшчыкі і партызаны. Збор подпісаў за спыненне гонкі ўзбраення ў Беларусі пачаўся 5-8 чэрвеня 1976 года, менш чым за месяц адозву падпісалі больш як 3 мільёны чалавек...

Раны не загойваюцца (1986—1996 гг.)

Яшчэ адзін скачок праз дзесяцігоддзе — на старонках газет фота Гяргачова, галоснасць, барацьба з партыямі і атрымманнем непрацоўных даходаў. У нумары за 3-га ліпеня

«Штучнае сэрца не падывае». 1966.

якія прытулілі ў сваіх дамах адразу некалькі сем'яў перасяленцаў.

Ды і старыя раны не загойваюцца. Мінска ўжо столькі гадоў пасля вайны, а ў рэдакцыю ўсё ідуць лісты — успаміны ўдзельнікаў Вялікай Айчыннай. У ліпені 1986 года газета друкуе «Ліст беларускай жанчыны сына фашысцкага ката Менгеле». «Прачынаюся іншы раз — і не магу паверыць, што ўсё даўно мінула, што я не ў барыку №25», — прызнаецца былая вянзкіца Асвенцэма. На гэты ліст прыйшло шмат водгукаў ад людзей з розных краін свету, усе падтрымліваюць жыхарку г.п. Шумлінай, што не трэба забывацца на пакуты, каб не дапусціць новай вайны...

3 ліпеня 1946 года другая Усебеларуская спартакіяда.

татой вокны напярэдадні ўзарваных немцамі карпусы Акадэміі навук, велізарнага корпусу клінічнай бальніцы, будынка політэхнічнага інстытута, — пісала «Звязда». — Воіны-пе-

няя артысты і калектывы мастацкай самадзейнасці. Горад святкуе другую гадавіну вызвалення Беларуса. Мінск аднаўляецца неверагоднымі тэмпамі. Так, у цэнтры яшчэ шмат

Нумар за 3 ліпеня 1996 года.

ня 1986 года, акрамя матэрыялаў, прысвечаных вызваленню Беларусі, знаходзім рэпартаж, звязаны з новай бядой Беларусі — чарнобыльскай катастрофай. Дарэчы, з самага пачатку карэспандэнты «Звязды» перадаюць матэрыялы з раёнаў, якія прылягаюць да Чарнобыльскай АЭС: гэта і рэпартажы з дэзактываваных вёсак, і знаёмства з неаб'якавымі беларусамі,

Не перастае пісаць пра вайну газет і яшчэ праз 10 гадоў. У ліпені 1996-га атрымалі 4 партызанскія брыгады і 9 атрадаў, Кастуся Каліноўскага — 1 партызанская брыгада і 4 атрады, Багдана Хмяльніцкага — 5 партызанскіх атрадаў.

Параўнаем колькасць прадстаўнікоў розных нацыянальнасцяў у складзе КП(б)Б напярэдадні і пасля вайны. У 1941 годзе ў КП(б)Б знаходзілася 72 тысячы чалавек, у тым ліку: беларусаў — 39 573, рускіх — 12 606, украінцаў — 2557, яўрэяў — 15 557, палякаў — 867, літоўцаў — 135, латышоў — 275, іншыя — 602. У 1945 г. у склад КП(б)Б уваходзіла 29 515 чалавек, у тым ліку: беларусаў — 13 726, рускіх — 10 885, украінцаў — 1502, яўрэяў — 2 702, палякаў — 115, літоўцаў — 14, латышоў — 41, іншыя — 530. У цэлым у КП(б)Б уваходзілі прадстаўнікі 52 нацыянальнасцяў.

Летам 1971 года разам з навукоўцамі мне давялося пабываць у Львове, Ужградзе, Мукачэве. Асабліва прыгажосцю вылучаюцца бліжэйшыя да мяжы заходнеўкраінскія вёскі, якія карыстаюцца Украінскай, рускай, польскай, венгерскай, нямецкай мовамі. Такая моўная сітуацыя — адбітак існавання тут і колішняй Аўстра-Венгерскай імперыі.

Некалі мой добры знаёмы, журналіст Васіль Рошчыч (у 80-я гады ўласны карэспандэнт газеты «Соціалістычная індустрыя» па Беларусі) расказаў мне аб існаванні украінскага паліцэйскага атрада, які разам з немцамі ўдзельнічаў у карнай аперацыі ў вёсцы Хатынь. Раней аб гэтым забаранялася пісаць. Што тут скажаш: «У сям'і не без вырдака».

Нацыянальны фактар, братэрства і ўзаемапавага прадстаўнікоў розных нацыянальнасцяў у барацьбе з агучанай небыякавай — важная сфера ваеннай гісторыі. Яркім сведчаннем гэтага служаць падзеі ў Беларусі ў гады Вялікай Айчыннай вайны. Нам застаецца толькі адно: актывізаваць намаганні па перадачы гэтага вопыту новым пакаленням.

Яўген БАРАНОЎСкі, кандыдат гістарычных навук

БЕЛАРУСКИ НАРОДНИ БАНК
BELARUSKI NARODNY BANK

Предложение (оферта) клиентам (физическим лицам) ОАО «БНБ-Банк» на заключение дополнительного соглашения к кредитному договору г. Минск, 04 июля 2016 г.

Настоящий документ, размещенный в сети Интернет на веб-сайте по адресу: www.bnb.by и газете «Звязда» Открытым акционерным обществом «Белорусский народный банк», именуемому далее по тексту «БАНК», является предложением (офертой) БАНКА заключить на условиях, указанных в настоящей оферте, дополнительное соглашение к кредитному договору, договору текущего (расчетного) банковского счета, содержащего условия овердрафтного кредитования (далее — «кредитный договор»), определенному в соответствии с настоящей офертой.

Настоящая оферта адресована каждому физическому лицу, именуемому далее по тексту «КЛИЕНТ», заключившему с БАНКОМ кредитный договор, являющийся действующим на момент опубликования настоящей оферты, размер процентов за пользование кредитом по которому на 29.09.2015 превышал 42% (сорок два процента) годовых.

БАНК считает себя на условиях, указанных в настоящей оферте, заключившим дополнительное соглашение к кредитному договору с каждым из КЛИЕНТОВ, который в порядке и сроки, предусмотренные настоящей офертой, акцептует оферту.

Настоящая оферта связывает БАНК с 04 июля 2016 года.

Настоящая оферта может быть в любой момент отозвана БАНКОМ путем опубликования извещения об отзыве настоящей оферты.

Дополнительное соглашение к кредитному договору, заключенному между БАНКОМ и КЛИЕНТОМ, предусмотренное настоящей офертой, считается заключенным при акцепте КЛИЕНТОМ настоящей оферты.

Акцептом настоящей оферты признается ответ КЛИЕНТА о его принятии, совершенный в срок и порядке, предусмотренные настоящей офертой. Акцепт должен быть полным, безоговорочным и не может быть совершен в ином порядке, чем предусмотрено в настоящей оферте.

Порядок акцепта оферты

Акцептом настоящей оферты (заключением дополнительного соглашения к кредитному договору на условиях, указанных в настоящей оферте) является:

- а) предоставление КЛИЕНТОМ в БАНК письменного согласия (в том числе с использованием систем дистанционного банковского обслуживания) о заключении дополнительного соглашения к кредитному договору на условиях, указанных в настоящей оферте, в срок не позднее 04.07.2016;
- б) проведение КЛИЕНТОМ после опубликования настоящей оферты платежа по кредитному договору в пользу БАНКА в срок не позднее 04.07.2016;
- в) предоставление КЛИЕНТОМ в БАНК письменного отказа от заключения дополнительного соглашения к кредитному договору на условиях, указанных в настоящей оферте, в срок не позднее 04.07.2016;
- г) совершение КЛИЕНТОМ после опубликования настоящей оферты в срок не позднее 04.07.2016 приходных или расходных операций в БАНКЕ, а также использование иных услуг, предоставляемых БАНКОМ;
- д) любое иное письменное подтверждение КЛИЕНТОМ согласия о заключении дополнительного соглашения к кредитному договору на нижеперечисленных в настоящей оферте условиях;
- е) и/или
- ж) проведение КЛИЕНТОМ после опубликования настоящей оферты платежа по кредитному договору в пользу БАНКА в срок не позднее 04.07.2016;
- з) и/или
- и) совершение КЛИЕНТОМ после опубликования настоящей оферты в срок не позднее 04.07.2016 приходных или расходных операций в БАНКЕ, а также использование иных услуг, предоставляемых БАНКОМ;
- к) и/или
- л) любое иное письменное подтверждение КЛИЕНТОМ согласия о заключении дополнительного соглашения к кредитному договору на нижеперечисленных в настоящей оферте условиях.

Предусмотренное настоящей офертой дополнительное соглашение к кредитному договору, считается заключенным в надлежащей форме в момент акцепта КЛИЕНТОМ настоящей оферты одним из способов, указанных выше. Датой акцепта КЛИЕНТОМ настоящей оферты является дата совершения КЛИЕНТОМ одного из вышеперечисленных действий, в зависимости от того, какое из них будет совершено раньше.

Датой опубликования настоящей оферты считается дата размещения ее в сети Интернет на веб-сайте БАНКА по адресу: www.bnb.by.

Условия дополнительного соглашения к кредитному договору, заключаемого путем акцепта КЛИЕНТОМ настоящей оферты:

1. Установить с 04.07.2016 по 30.09.2016 проценты за пользование кредитом по кредитному договору в размере СПДО НБРБ, увеличенной в 1,4 раза, где СПДО НБРБ — ставка по постоянно доступным операциям Национального банка Республики Беларусь в форме кредита overnight, устанавливаемая Национальным банком Республики Беларусь.
2. Информация о размере текущей СПДО НБРБ размещается на официальном сайте Национального банка Республики Беларусь по адресу: http://www.nbrb.by (http://nbrb.by/statistics/prstavki/nbrb/prstavki.asp).
3. С 01.10.2016 установить проценты за пользование кредитом в размере ставки, действовавшей в рамках кредитного договора по состоянию на 29.09.2015.

Лицензия на осуществление банковской деятельности, выдана Национальным банком Республики Беларусь №10 от 07 июня 2013 г. УНП 100513485.

Нябачная вайна

СИЛА — У АДЗІНСТВЕ

У партызанскім і падпольным руху Беларусі прымалі ўдзел прадстаўнікі розных нацыянальнасцяў

З даўніх часоў захавалася прыпаветце аб чалавеку, які выратаваў ад бяды чараўніка. Вяшчун падзякаваў выратавальніку і сказаў: «Я магу выканаць любую тваю просьбу, але пры ўмове, што сусед атрымае ў два разы больш». У адказ пачуў: «Выкалі мне вока»...

Гэта ўсё ж выключэнне з правілаў. Але яно вучыць нас такту і асцярожнасці ў сферы не толькі чалавечых, але і міжнацыянальных адносін.

Шмат тлумачэнняў мае слова «інтэрнацыяналізм». На мой погляд, да яго належаць высокая культура міжнацыянальных адносін, умненне жыцця і цікавіцца інтарэсамі і турботамі іншых народаў і нацыянальнасцяў, беражлівае стаўленне да гісторыі (чужой гісторыі не бывае), ўзаемадапамога і ўзаемапавага.

У 1978 годзе мне давялося быць ва Украіне і разам з даследчыкамі з Кіева, Масквы, Ленінграда, Кішынёва ўдзельнічаць у падрыхтоўцы калектывнай работы па нацыянальнай палітыцы ў СССР. Пры наведванні мясцовых музеяў старажытнасці (IX—XII стст.) адчуваўся халаднаватае стаўленне іх супрацоўнікаў да тэмы, якую мы разглядалі. На іх думку, сучасная гісторыя недаацэньвае роллю Кіева ў гісторыі славянства... Рацыянальнасць заўвагі была разгледжана, і па ёй прынялі дадатковыя меры. Кніга ў 1979 годзе ўбачыла свет пад назвай «Сіла інтэрнацыянальнага адзінства».

Аднойчы, яшчэ ў 80-х гадах мінулага стагоддзя, аўтар гэтых радкоў звярнуўся ў рэспубліканскі камітэт па статуснасці з просьбай прадаставіць звесткі аб нацыянальным складзе работніцкай органаў дзяржаўнага кіравання (гаворка ішла аб навуковым даследаванні). Мне паабяцалі, але спатрэбілася мая расписка аб выкарыстанні матэрыялаў толькі ў службовых мэтах. Такая ўвага сведчыла аб імкненні зрабіць усё магчымае, каб абараніць тэорыю і практыку міжнацыянальных адносін ад негатывных праў.

Улічваючы сённяшняе падзеі вакол Украіны, хачу звярнуцца да некатораў удзельнікаў у партызанскім і падпольным руху Беларусі ў гады Вялікай Айчыннай вайны.

Украінцы былі часткай шматнацыянальнага згуртавання Беларускай ССР.

У даваенны час яны кампактна размяшчаліся ў Брэсцкай, Пінскай абласцях, у паўднёвай частцы Мінскай.

У студзені 1939 г. у БССР прыходзілі беларусы (4 615 496 чал.), рускія (364 705 чал.), украінцы (104 249 чал.), палякі (58 360 чал.), яўрэі (375 092 чал.), іншыя нацыянальнасці (51 074 чал.). Гэтыя паказчыкі амаль падвоіліся 17 верасня 1939 г., пасля ўз'яднання Заходняй Беларусі з БССР.

У склад Нацыянальнага Сходу Заходняй Беларусі (26.10.1939 г.), накіраванага на вырашэнне важных задач, былі выбраны: 624 беларусы, 127 палякаў, 72 яўрэі, 53 украінцы, 43 рускія, 10 прадстаўнікоў іншых нацыянальнасцяў.

...А вось першыя звесткі аб партызанскім руху ў Беларусі, якія прадставілі ў Маскву камандуючы Мінскім партызанскім злучэннем В. Казлоў. Ён у верасні 1942 г. прыбыў у сталіцу СССР па выкліку Цэнтральнага штаба партызанскага руху ў сувязі з разгортваннем падрыхтоўкі да ўсебеларускага нарады партызанскіх камандзіраў. З яго матэрыялаў вынікае: удзел у партызанскім руху толькі ў Мінскай вобласці прымалі 64 украінцы з 1854 мясцовых жыхароў. Пра характэрныя асаблівасці партызанскага жыцця і дзейнасці праслаўлены камандзір паведаміў Сталіну.

У цэлым у партызанскай барацьбе 1941—1944 гг. удзельнічала 374 ты-

сячы чалавек. Яе кіраўнікамі разам з беларусамі былі: рускія М. Канстанцінаў, А. Данукалоў, У. Нічпаларовіч, С. Жунін, В. Лівенцаў, Я. Філіпсукі, украінцы В. Варанянскі, Г. Капусты, грузіны І. Шубітыдз, У. Талаквэдз, армяне С. Арзуманян, Х. Мацэаваев, узбек М. Талівадзев, латышы У. Тубеліс, І. Юшка, літовец С. Ваушпашаў, карачаевец А. Касаев, марыец П. Ахоцін і інш.

Сярод вядомых людзей асобнае месца належыць рэдактару газеты «Звязда», украінцу Васілю Емяльянвічу Самуціну (роднай мовай ён лічыў беларускую). Вядомы грамадскі дзеяч нарадзіўся ў вёсцы Воўкаў Перавоз Валынскай губерні. У 1915 годзе, падчас Першай сусветнай вайны, Самуціны пераехалі ў Беларусь. У архіве захавалася яго дакладная ад 21.05.1944 г. як сакратара Беларускага падпольнага абкома КП(б)Б на імя сакратара ЦК КП(б)Б П. Панамарэнка, у якой Васіль Емяльянвіч не пагаджаецца з планаванай перадачай Польшчы часткі беларускіх зямель. Але трытарыяльнае пытанне было вырашана па сцэнары Масквы... Перад смерцю Васіль Емяльянвіч, па сведчанні блізкіх, па невядомай прычыне спаліў шматлікія паперы і дакументы, якія датычыліся яго журналісцкай дзейнасці.

Трагічна абарвалася жыццё аднаго з першых арганізатараў партызанскага руху ў Беларусі, камандзіра партызан-

скай брыгады «Народныя Дзікіны» Палтаўскай вобласці Васіля Трафімавіча Варанянскага. У некаторых выданнях у якасці даты бібліі напісана — «верасень 1943 г.». Прычыны смерці не ўказаны. Тады на «Вялікую зямлю» вылецела цэлая група партызанскіх камандзіраў. Па афіцыйнай версіі самалёт быў збіты. Але расшкі яго і іншыя сведчанні трагедыі ніхто не бачыў. Імя Варанянскага ўвечна вачана ў назвах вуліц у Мінску і ў г.п. Пleshчаніцы Лагойскага раёна.

У Беларусі з навага адносіцца да імяні камандзіра партызанскага атрада, Героя Савецкага Саюза Васіля Васільевіча Шчарбіны. Родам ён з г. Горулка Данецкай вобласці. У 1938 годзе скончыў Адэскае пяхотнае вучылішча. У 1942 г. узначальнае разведвальна-дыверсійны атрад у Беларусі. Наладжвае сувязь з мінскімі падпольшчыкамі. Гэта можна разглядаць як пачатак падрыхтоўкі да аперацыі па ліквідацыі наместніка Гітлера ў Беларусі Вільгельма Кубэ. В. Шчарбіна загінуў 23.09.1942 г. пры арабаванні новага тыпу міны...

Больш складана давацца «нацыянальны ўлік» у падпольным руху. Падпольшчыкі ў канспіратывных мэтах не влі пратаколаў, не рабілі справаздач, не вадзілі спісаў, дзённікаў. Рэканструкцыя іх дзейнасці адбывалася ў паспяваенны перыяд і ў асноўным па успамінах. Украінцы ў падпольных групах Мінска, Магілёва, Віцебска, Гомеля, Брэста, Гродна займаюцца па колькасці ўдзельнікаў трэці радок. Пацверджаннем могуць служыць матэрыялы мінскай падпольнай арганізацыі — Ваеннага савета партызанскага руху. Ён аб'ядноўваў 221 чалавека. Украінцы, 12 чалавек, ідуць у гэтым спісе пасля беларусаў і рускіх. Сярод членаў гэтай арганізацыі — Герой Савецкага Саюза, адзін з арганізатараў Мінскага антыфашысцкага падполля, ураджэнец В. Грушка Тлумачэўка Іван Мацвеевіч Цімчук.

Канчатковыя статыстычныя звесткі аб украінцах у партызанскім і падпольным руху Беларусі ў гады Вялікай Айчыннай вайны былі атрыманы толькі ў 1946 годзе. Усяго ў партызанскім руху Беларусі змагалася з ворагам 10 968 украінцаў. Загінулі — 1245, зніклі без вестаў — 334, трапілі ў палон, лёс невядомы — 132, злучыліся з часткамі Чырвонай Арміі — 9 009 чалавек.

ОБЪЯВЛЕНИЕ О ТОРГАХ

ЛОТ №1.
Грузовой специальный автотранспорт марки MAZ 630303 KC 55727-1, 2012 года выпуска, кузов (рама) №УЗМ557271 С0001896, УЗМ630303С0003290, регистрационный знак АУ 3587-2.
Начальная стоимость – 715 629 238 рублей

Наименование (описание) местонахождение и стоимость имущества

Собственник (владелец) имущества	ООО «СоМет», УНП 391427842
Местонахождение (адрес) имущества	г. Орша, ул. Марата, 214
Информация об обременениях	Залог ЗАО «Банк ВТБ»
Место (адрес), дата и время проведения торгов	г. Орша, ул. Островского, 36, каб. 1 8 августа 2016 года в 12.00
Справочная информация	Отдел принудительного исполнения Оршанского района и г. Орши 211030, г. Орша, ул. Островского, 36 Главный специалист – Маханькова Анастасия Александровна, тел.: 80216543202, 8033616412. Начальник отдела – Павлович Наталья Евгеньевна, тел. 80216543213
Условия и порядок проведения торгов	1. Подать письменную заявку на участие в торгах и дать подписку об отсутствии претензий для приобретения имущества, предусмотренного заданием. 2. Внести задаток в размере 10 процентов от стоимости имущества (по каждому лоту) на депозитный счет отдела принудительного исполнения Оршанского района и г. Орши № 3642903000794 ОАО «АСБ Беларусбанк», код 647, УНП 30002505, не позднее 11.00 05.08.2016 г. Минимальная величина первого шага – 5% стоимости каждого лота. В соответствии с ч. 3 ст. 401 УПК Республики Беларусь возмещение затрат на организацию и проведение торгов осуществляется участником, выигравшим торги.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА

Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона) по поручению ОАО «Минбелтранс» (продавец) проводит повторный открытый аукцион по продаже одним лотом здания специализированного для ремонта и технического обслуживания автомобилей (в т.ч. автомобильные заправочные и газонаполнительные станции), общей площадью 258,5 кв. м, инв. № 500/С-16432, административно-хозяйственного здания (в состав капитального строения входят: административное здание, площадка с бордюром, эстакада, 3 площадки, ограждение, колонка для воды, ворота, калитка), общей площадью 271,1 кв. м, инв. № 500/С-16430, многоэтажных насаждений (многоэтажный обыкновенный 3 шт., рябина обыкновенная, клен остролистый, клен яворостный, слива 3 шт., яблоня, вишня 4 шт., ель обыкновенная 6 шт.), котла отопительного КВ-02 (6шт.), станка наждачного (6шт.), станка токарного (6шт.), шкафа электрического ШЭВ (6шт.), расположенных на земельном участке 0,2463 га с кадастровым номером 50000000007006276 по адресу: г. Минск, ул. Новаторская, 57.

Начальная цена с НДС (20%) – 325 000 руб. (3 250 000 000) бел. руб. Стоимость снижена на 50%. Задаток 10% от начальной цены (325 000 руб.).

Задатки перечисляются на р/с № 3012108260119 в ЦБУ № 701 ОАО «БПС-Сбербанк», БИК 153001369, г. Минск, УНП 690324015, государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации».

Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 10 (десяти) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата за объект производится в течение 20 (двадцати) банковских дней со дня заключения договора купли-продажи, если иное не предусмотрено договором купли-продажи. Затраты на организацию и проведение аукциона возмещает победитель торгов (покупатель).

Предыдущее извещение о проведении торгов опубликовано в газете «Белорусская Нива» от 09.06.2016 г. Порядок проведения аукциона и оформления участия в торгах оговорен в условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.it.by.

Аукцион состоится 28.07.2016 в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по 27.07.2016 до 16.00 по указанному адресу.

Тел.: (8017) 207-71-34, (8029) 102-21-17.

Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки»

ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ИМУЩЕСТВА

Наименование	Характеристика
Наименование объекта, краткая характеристика	ЛОТ 1 - капитальное строение, инв. № 400/С-43773 (назначение – здание административно-хозяйственного), площадью 405,9 кв. м, расположенное по адресу: г. Гродно, ул. Победы, 3. Составные части и принадлежности: терраса, ограждение, покрытые территории, покрытие территории, ворота, ограждение. - конструкция фундамента от ликвидируемого сооружения – телпечи, инв. № 19636. - подпорная стенка, инв. № 19637. - конструкция фундамента от ликвидируемого сооружения – телпечи, инв. № 20815. - зеленые насаждения (1 ель, 1 альна, 1 вишня, 4 яблони, 2 груши).
Земельный участок, на котором расположен объект	Кадастровый номер 44010000001008217 (назначение – земельный участок для обслуживания административно-хозяйственного здания), площадью 0,8544 га, расположенное по адресу: г. Гродно, ул. Победы, 3.
Начальная цена продажи	398 489,55 р. (триста девяносто восемь тысяч четыреста восемьдесят девять рублей пятьдесят пять копеек) белорусских рублей без учета НДС
Сумма задатка	39 848,96 р. (тридцать девять тысяч восемьсот сорок восемь рублей девяносто восемь копеек) белорусских рублей
Продавец	ОАО «Белкард», г. Гродно, 230026, г. Гродно, ул. Счастья, 38, тел. 52-41-01
Организатор торгов	Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», г. Гродно, ул. Врублевского, д. 3, каб. 209, тел.: 41-98-32, 41-98-34
Условия аукциона	По договоренности сторон
Условия оплаты	По договоренности сторон
Срок заключения договора купли-продажи	Не позднее 20 рабочих дней с момента подписания протокола аукционных торгов
Номер р/с для перечисления задатка	Р/с 301 257 917 0017 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по Гродненской области, код банка БИК 153001739, УНП 500833225

Аукцион состоится 05 августа 2016 в 11.00 по адресу: Гродненская область, г. Гродно, ул. Врублевского, 3, 209

К участию в аукционе допускаются физические лица, юридические лица и индивидуальные предприниматели, подавшие организатору аукциона в названный в извещении срок заявления с приложением необходимых документов и внесшие в установленном порядке на указанный в извещении текущий (расчетный) счет сумму задатка, полученную в виде участника аукциона с указанием даты регистрации заявления и заключившие с организатором аукциона соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона.

Для участия в аукционе в указанный в извещении срок в Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» подается заявление на участие в аукционе со следующими документами:

- заявление участника аукциона, заверенное банком копия платежного поручения о внесении суммы задатка на текущий (расчетный) счет, указанный в извещении;
- юридическим лицам – резидентом Республики Беларусь – копия документа, подтверждающая государственную регистрацию юридического лица;
- индивидуальным предпринимателям – документ, подтверждающий государственную регистрацию индивидуального предпринимателя, и его копия, которая заверяется организатором аукциона;
- юридическим лицам – нерезидентом Республики Беларусь – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть подготовлена в течение шести месяцев до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения; документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с удостоверенным переводом на белорусский или русский язык.

При подаче документов на участие в аукционе организатору аукциона предъявляются: представителем юридического лица, индивидуального предпринимателя – доверенность (документ, подтверждающий полномочия должностного лица) и документ, удостоверяющий личность этого представителя;

физическим лицам – документ, удостоверяющий личность физического лица; представителем физического лица – доверенность и документ, удостоверяющий личность представителя.

Прием заявлений на участие в аукционе со всеми необходимыми документами заканчивается в установленном организатором аукциона день и время, указанные в извещении. Заявления, поступившие после установленного срока, не рассматриваются. Сроком поступления заявления является дата его регистрации в журнале регистрации заявлений на участие в аукционе. Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время, но не позднее чем за 3 календарных дня до назначенной даты проведения аукциона, о чем организатором аукциона извещаются участники аукциона.

В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов. Если аукцион признан несоответствующим в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним лицом, предмет аукциона продается этому лицу при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов.

Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3, каб. 209, с 8.30 до 17.30 (понедельник – четверг) и с 9.30 до 16.30 (пятница). Последний день приема заявлений – 01 августа 2016 г. до 15.00.

Телефоны для справок: 45-05-38, 41-98-32 – Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», http://grodnoinfo.by/

В суд Костюковичского района Могилевской области поступило заявление

Кирпиченко Раисы Терентьевны о признании ЛИТВИН Натальи Александровны безвестно отсутствующей, 23 июня 1981 года рождения, уроженки города Синьковского Днепропетровской области Украины, 11 мая 2016 года Литвин Н.А. ушла из дома. Последнее известное место жительства и пребывания – 11 мая 2015 года – Костюковичский район, агрогородок Новые Саматовичи, улица Солнечная, дом 10, квартира 10, с тех пор сведения о ней не поступали.

Просьба ко всем гражданам и юридическим лицам, имеющим сведения о гражданке Литвин Н.А., сообщить их суду Костюковичского района в течение двух месяцев со дня публикации.

ООО «Юридическая группа «СОВЕТНИК» – управляющий по делу о банкротстве ООО «Корунд», извещает о проведении торгов в форме открытого аукциона по продаже имущества, принадлежащего должнику

Торги состоятся 4 августа 2016 года в 12.00 в помещении экономического суда Брестской области по адресу: г. Брест, ул. В. Хоружей, д. 8.

Для участия в торгах необходимо подать до 01 августа 2016 года заявку и перечислить на расчетный счет ООО «Корунд» р/с 30120501000017 в ОАО «Приорбанк», код 749, УНП 200228302 сумму задатка в размере 5% от начальной цены имущества. Сумма шага аукциона по каждому лоту составляет 5% от начальной цены предмета аукциона.

Все имущество в рабочем состоянии. Прием заявок и документов на участие в торгах осуществляет организатор торгов – ООО «Юридическая группа «СОВЕТНИК» – ежедневно по рабочим дням с 9.00 до 18.00 по адресу: 220053, г. Минск, ул. Долгиковский тракт, д. 149а/1, к. 3.

Сведения об имуществе, выставляемом на торги:

Номер лота	Сведения об имуществе	Начальная цена, руб. без НДС	Сумма задатка
1	Станок зночотный ВЗ-319, в рабочем состоянии	3 757,70	187,89
2	Станок токарно-винторезный МПб-1697, в рабочем состоянии	3 312, 00	165,60
3	Станок плоско-шлифовальный 1400А, в рабочем состоянии	6 575,40	328,77
4	Станок токарно-винторезный 250 ИТБМ.01, в рабочем состоянии	2 958,90	147,95
5	Станок фрезерный 67К25 ПФ.0, в рабочем состоянии	2 301,40	115,07
6	Станок фрезерный FP-2, в рабочем состоянии	3 051,60	152,58

Победителем торгов является лицо, предложившее наибольшую цену. Возмещение затрат на организацию и проведение аукциона производится победителем аукциона по фактическим затратам. Все расходы, связанные с регистрацией договора купли-продажи, оформлением перехода права собственности, несет покупатель.

В случае если торги признаны несоответствующими в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним участником, предмет торгов продается этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов.

По результатам аукциона организатор торгов составляет протокол в трех экземплярах.

Заключение договора купли-продажи осуществляется в течение 7 рабочих дней с даты проведения торгов.

Организатор вправе отказаться от проведения торгов не менее чем за 3 дня до даты проведения торгов.

С более подробной информацией о порядке, условиях проведения торгов, предметах торгов можно ознакомиться по тел.: +37533 352 10 40.

Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки»

ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ИМУЩЕСТВА

Наименование	Характеристика
Наименование объекта, краткая характеристика, адрес, расположение	ЛОТ 1 - капитальное строение, инв. № 450/С-1065 (назначение – здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилища, наименование – склад № 4), площадью 271,0 кв. м, расположенное по адресу: г. Слоним, ул. Железнодорожная, 17. - капитальное строение, инв. № 450/С-1063 (назначение – здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилища, наименование – склад № 2), площадью 143,6 кв. м, расположенное по адресу: г. Слоним, ул. Железнодорожная, 17. - капитальное строение, инв. № 450/С-506 (назначение – здание многофункциональное, наименование – склад № 1), площадью 261,7 кв. м, расположенное по адресу: г. Слоним, ул. Железнодорожная, 17. - капитальное строение, инв. № 450/С-1064 (назначение – здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилища, наименование – склад), площадью 72,0 кв. м, расположенное по адресу: г. Слоним, ул. Железнодорожная, 17. - капитальное строение, инв. № 450/С-507 (назначение – здание специализированное розничной торговли, наименование – магазин стройматериалов), площадью 46,9 кв. м, расположенное по адресу: г. Слоним, ул. Железнодорожная, 17.
Земельный участок, на котором расположен объект	Кадастровый номер 425450100000002199 (назначение – обслуживание зданий и сооружений), площадью 0,3186, расположенное по адресу: г. Слоним, ул. Железнодорожная, 17.
Начальная цена продажи	17 425,08 (семнадцать тысяч четыреста двадцать пять рублей восемь копеек) с учетом НДС
Сумма задатка	1 742,51 (одна тысяча семьсот сорок два рубля пятьдесят одна копейка)
Условия аукциона	Аукцион без условий
Продавец	Слонимский филиал Гродненского областного филиала РУП «Институт недвижимости и оценки», 231800, г. Слоним, ул. Мазковского, 6, тел. 8-1562-215-91
Организатор торгов	Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», г. Гродно, ул. Врублевского, д. 3, каб. 209, тел.: 45-05-38, 41-98-32
Условия оплаты	По договоренности сторон
Срок заключения договора купли-продажи	Не позднее 20 рабочих дней с момента подписания протокола аукционных торгов
Номер р/с для перечисления задатка	Р/с 301 257 917 0017 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по Гродненской области, код банка БИК 153001739, УНП 500833225

Аукцион состоится 05 августа 2016 в 11.00 по адресу: Гродненская область, г. Гродно, ул. Врублевского, 3, 209

К участию в аукционе допускаются физические лица, юридические лица и индивидуальные предприниматели, подавшие организатору аукциона в названный в извещении срок заявления с приложением необходимых документов и внесшие в установленном порядке на указанный в извещении текущий (расчетный) счет сумму задатка, полученную в виде участника аукциона с указанием даты регистрации заявления и заключившие с организатором аукциона соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона.

Для участия в аукционе в указанный в извещении срок в Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» подается заявление на участие в аукционе со следующими документами:

- заявление участника аукциона, заверенное банком копия платежного поручения о внесении суммы задатка на текущий (расчетный) счет, указанный в извещении;
- юридическим лицам – резидентом Республики Беларусь – копия документа, подтверждающая государственную регистрацию юридического лица;
- индивидуальным предпринимателям – документ, подтверждающий государственную регистрацию индивидуального предпринимателя, и его копия, которая заверяется организатором аукциона;
- юридическим лицам – нерезидентом Республики Беларусь – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть подготовлена в течение шести месяцев до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения; документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с удостоверенным переводом на белорусский или русский язык.

При подаче документов на участие в аукционе организатору аукциона предъявляются: представителем юридического лица, индивидуального предпринимателя – доверенность (документ, подтверждающий полномочия должностного лица) и документ, удостоверяющий личность этого представителя;

физическим лицам – документ, удостоверяющий личность физического лица; представителем физического лица – доверенность и документ, удостоверяющий личность представителя.

Прием заявлений на участие в аукционе со всеми необходимыми документами заканчивается в установленном организатором аукциона день и время, указанные в извещении. Заявления, поступившие после установленного срока, не рассматриваются. Сроком поступления заявления является дата его регистрации в журнале регистрации заявлений на участие в аукционе. Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время, но не позднее чем за 3 календарных дня до назначенной даты проведения аукциона, о чем организатором аукциона извещаются участники аукциона.

В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов. Если аукцион признан несоответствующим в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним лицом, предмет аукциона продается этому лицу при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов.

Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3, каб. 209, с 8.30 до 17.30 (понедельник – четверг) и с 9.30 до 16.30 (пятница). Последний день приема заявлений – 01 августа 2016 г. до 15.00.

Телефоны для справок: 45-05-38, 41-98-32 – Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», http://grodnoinfo.by/

Сведения о застройщике.

Генеральным подрядчиком является ООО «УКС Центрального района г. Минска» решением Мингорисполкома № 2992 от 18.11.2004 зарегистрировано в Едином государственном реестре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей за № 190580566. Юридический адрес: 220035, г. Минск, ул. Гвардейская, д.7. Режим работы: понедельник – четверг с 8.30 до 17.30, пятница с 8.30 до 16.15. Обеденный перерыв с 13.00 до 13.45.

Выполняя функции заказчика, в течение последних трех лет Застройщиком построены и введены в эксплуатацию объекты:

- жилой дом №20 по ул. Камарьская, фактический срок строительства – 40 месяцев;
- жилой дом №12 по ул. Камарьская, фактический срок строительства – 24 месяца;
- жилой дом №14 по ул. Камарьская, фактический срок строительства – 47 месяцев;
- жилой дом №8 по ул. Камарьская, фактический срок строительства 15 месяцев;
- жилой дом №10 по ул. Камарьская, фактический срок строительства – 13 месяцев;
- жилой дом №16 по ул. Мостовская, фактический срок строительства – 20 месяцев;
- жилой дом №29 по ул. Мостовская, фактический срок строительства – 18 месяцев;
- жилой дом №3А по ул. Нововиленская, фактический срок строительства – 7 месяцев;
- жилой дом №7Б по ул. Нововиленская, фактический срок строительства – 9 месяцев;
- малоэтажные жилые дома по ул. Зацепа №№45А, 45Б, 45В, фактический срок строительства – 5 месяцев;
- жилой дом №123 по пр. Победителей, фактический срок строительства – 27 месяцев.
- жилой дом №37А по ул. Каховская, фактический срок строительства – 12 месяцев;
- жилой дом №12 по ул. Мостовская, фактический срок строительства – 24 месяца.

Цель проекта – строительство многоквартирного жилого дома №7 (по генплану) по пр. Победителей в границах жилого района Лебяжий со встроенными помещениями административно-торгового назначения общей площадью – 3493,84 кв.м об.м. в том числе общая площадь квартир – 1691,5 кв.м.

Строительство осуществляется за счет средств физических и юридических лиц.

Начало строительства объекта – август 2015.

Окончание строительства объекта – сентябрь 2016.

Проектно-сметная документация прошла в установленном порядке государственную экспертизу, получено положительное заключение РУП «Госстройэкспертиза» по г. Минску» от 14.12.2012 №845-60/12; от 25.04.2015 №115-60/15. Земельный участок передан коммунальному унитарному дочернему предприятию «Управление капитального строительства Центрального района» решением Мингорисполкома от 25.06.2015 №1632.

Получено разрешение Госстройнадзора от 03.08.2015 №2-2009Ж-027/15.

Генеральный подрядчик – ОАО «Стройтрест №35» (договор гендирекции №197 от 27.07.2015).

В коммунальную собственность г. Минска для переселения граждан из жилых домов, подлежащих сносу в связи с предоставлением земельных участков под жилищное строительство, безвозмездно передается 5,1% общей площади жилого дома.

Объект «Многоквартирный жилой дом №7 (по генплану) по пр. Победителей в границах жилого района Лебяжий со встроенными помещениями административно-торгового назначения» – объект административно-торгового назначения – 24 квартиры, в том числе однокомнатных – 2 шт., двухкомнатных – 8 шт., трехкомнатных – 16 шт.

Конструкция здания – монолитный каркас со стенами с плоскими монолитными перегородками. Для наружной отделки применена декоративная штукатурка, профилированный металлический лист, блоки декоративные бетонные. Окна и балконные двери из профиля ПВХ. Наружные входные двери – металлические.

Для привлечения должников к строительству по договорам создания объектов долевого строительства для юридических лиц и граждан, не состоящих на учете нуждающихся в улучшении жилищных условий, предлагаются квартиры на 2-5 этажах:

- 4 однокомнатные квартиры, общей площадью от 46,23 кв. до 47,89 кв. м, стоимостью за 1 (один) кв.м. общей площади – 1 050 (одна тысяча пятьдесят) долларов США, при оплате в рассрочку. При 100% оплате – 1 000 (одна тысяча) долларов США;
- 13 трехкомнатных квартир, общей площадью от 103,97 кв. до 126,20 кв. м, стоимостью за 1 (один) кв.м общей площади

6 ИНФАРМБЮРО 4 ліпеня 2016 г. ЗВЯЗДА

ДОПОЛНИТЕЛЬНОЕ ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА

РУП «БЕЛСПЕЦКОНТРАКТ» 21 июля 2016 года проводит 6-й от 05.05.2016 года и 8-й от 30.06.2016 года ПОВТОРНЫЕ ОТКРЫТЫЕ АУКЦИОНЫ ПО ПРОДАЖЕ ИМУЩЕСТВА РЕСПУБЛИКАНСКОГО СОБСТВЕННОСТИ

Номера лотов	Наименование техники	Местонахождение объекта	Начальная цена продажи (бел. руб.)	Сумма задатка (бел. руб.)
88	Грузовой КамАЗ-43105 ш. 006375 дв. 847548 1985 г. 4 кат. 109 405 км	г. Старые Дороги, в/ч 48668	6 200 (62 000 000)	620 (6 200 000)
90	Грузовой КамАЗ-43105 ш. 0016225 дв. 247889 1988 г. 3 кат. 98 800 км	г. Старые Дороги, в/ч 48668	5 000 (50 000 000)	500 (5 000 000)
129	Седельный тягач КраЗ-255Б ш. 311010 дв. 0856 1977 г. 5 кат. 13 029 км	н.п. Лесная, в/ч 52215	3 500 (35 000 000)	350 (3 500 000)
130	Автомашин Урал-375А ш. 383341 дв. 171352 1982 г. 5 кат. 6 977 км	н.п. Лесная, в/ч 52215	3 200 (32 000 000)	320 (3 200 000)
131	Автомашин Урал-375А ш. 381119 дв. 693478 1982 г. 5 кат. 8 018 км	н.п. Лесная, в/ч 52215	3 200 (32 000 000)	320 (3 200 000)
132	Грузовой Урал-43203-1012 ш. 148198 дв. 609937 1990 г. 4 кат. 69 226 км	г. Береза, в/ч 23324	4 500 (45 000 000)	450 (4 500 000)
133	Грузовой бортовой Урал-4320-0011 ш. 089436 дв. 173123 1988 г. 4 кат. 42 729 км	г. Старые Дороги, в/ч 48668	4 500 (45 000 000)	450 (4 500 000)
134	Грузовой бортовой КамАЗ-43105 ш. 007127 дв. 867078 1986 г. 4 кат. 59 478 км	г. Старые Дороги, в/ч 48668	5 000 (50 000 000)	500 (5 000 000)
136	Седельный тягач КамАЗ-5410 ш. 088728 дв. 0429962 1982 г. 4 кат. 54 637 км	г. Старые Дороги, в/ч 48668	4 500 (45 000 000)	450 (4 500 000)
137	Автомашин Урал-375 ш. 454029 дв. 580900 1981 г. 5 кат. 2 862 км	г. Береза, в/ч 23324	3 000 (30 000 000)	300 (3 000 000)
138	Автомашин Урал-375 ш. 355190 дв. 438020 1981 г. 4 кат. 1 791 км Кузов-фургон Кр-375 Б/И 1981 г. 5 кат.	г. Береза, в/ч 23324	4 000 (40 000 000)	400 (4 000 000)
139	Грузовой Урал-4320 ш. 1060448 дв. 837419 1983 г. 4 кат. 62 760 км	г. Береза, в/ч 23324	4 500 (45 000 000)	450 (4 500 000)

Аукцион состоится по адресу: г. Минск, ул. Казимира, 2, 6-й этаж 21 июля 2016 г. в 11.00.

К участию в аукционе допускаются юридические лица, индивидуальные предприниматели и физические лица, оплатившие задаток, гарантийный депозит и подавшие заявление на участие в аукционе, соглашение, учредительные и другие необходимые документы до 17.00 18 июля 2016 года.

Победитель аукциона обязан:

1. Заключить договор купли-продажи не позднее 3 банковских дней с момента проведения аукциона.
2. Произвести оплату стоимости движимого имущества разовым платежом в течение 5 банковских дней для резидентов Республики Беларусь и 10 банковских дней для нерезидентов Республики Беларусь со дня подписания договора купли-продажи.

Цены за имущество указаны с учетом номинации 01.07.2016 года. Задаток, указанный в таблице, а также гарантийный депозит в размере 300 (3 000 000) белорусских рублей и денежные средства за выигранное имущество перечисляются на расчетный счет РУП «Белспецконтракт»: белорусские рубли – р/с 3012244970018 в ОАО «Белинвестбанк», г. Минск, пр. Ма-

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПОВТОРНОМ ОТКРЫТОМ АУКЦИОНЕ

ПО ПРОДАЖЕ ИЗОЛИРОВАННОГО ПОМЕЩЕНИЯ 28 ИЮЛЯ 2016 ГОДА

Вид аукциона	Открытый
Предмет аукциона	Изолированное помещение с инвентарным номером 400/Р-96669 (помещение № 3) общей площадью 80,7 м², год постройки – 2008; расположено на 15-этажном доме. Материал стен – кирпич, железобетонные панели
Начальная цена продажи	115 114,15 рублей (с учетом НДС 20%)
Кадастровый номер земельного участка	44010000002005481
Месторасположение земельного участка	г. Гродно, ул. Пушкина, 37
Размер земельного участка	0,2000 га
Продавец	Торговое унитарное предприятие «Торговый дом «Бересте-стеклоплат», г. Брест, ул. Белорусская, 49 «Г», тел. (0162) 292822 К/П по оказанию услуг
Организатор аукциона	«Гродненский центр недвижимости», тел. 720537, 720546
Дата проведения аукциона	28 июля 2016 года
Время проведения аукциона	12.00
Место проведения аукциона	г. Гродно, пл. Ленина, 2/1, актовый зал
Место приема заявлений и прилагаемых к нему документов	г. Гродно, пл. Ленина, 2/1, кабинет 57
Дата и время начала приема документов	4 июля 2016 года 8.00
Дата и время окончания приема документов	22 июля 2016 года 17.00
Сумма задатка	10 000 рублей
Шаг аукциона	5%

К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, заключившие соглашения с организатором торгов о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона, внесшие задаток, а также представившие организатору торгов следующие документы:

- копии платёжных поручений о внесении задатка за условия заявления на расчетный счет 301200041810 в филиале №400 ГТУ ОАО «АСБ Беларусбанк», код 752, УНП 590727594, получатель – ПП «Гродненский центр недвижимости»;
- Юридическое лицо: доверенность, выданную представителю юридического лица (кроме случаев, когда юридическое лицо представляет его руководителем), одну копию учредительных документов; физическое лицо: паспорт, а в случае участия в аукционе представителя физического лица – паспорт и нотариально заверенную доверенность.

Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время, но не позднее чем за 3 календарных дня до назначенной даты проведения аукциона, о чем организатором аукциона извещаются участники аукциона.

В случае если аукцион признан несоответствующим в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним участником или для участия в нем явился только один участник, предмет аукциона продается этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов.

Оплата стоимости приобретенного имущества с учетом НДС осуществляется победителем торгов (покупателем) в порядке, предусмотренном в договоре купли-продажи.

Договор купли-продажи между продавцом и победителем торгов (покупателем) подписывается в течение 5 рабочих дней со дня проведения аукциона.

Победитель обязан возместить расходы, связанные с организацией и проведением аукциона, в течение 3 рабочих дней с момента подписания протокола о результатах аукциона.

Адрес сайта: www.grodno.gov.by

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА на право заключения договоров аренды земельных участков для строительства и обслуживания многоквартирных жилых домов.

Организатор аукциона: Холопеничский сельский исполнительный комитет, 222024, г.п. Холопеничи, ул. Карла Маркса, д. 5 Крупского района Минской области

№ лота	Местоположение земельного участка, его номер и кадастровый номер	Площадь (га)	Наличие инженерных сетей	Вещное право, срок аренды земельного участка	Условия и ограничения	Начальная цена, руб.	Сумма залога (бел. руб.)
1	д. Клишино, участок № 1, кадастровый номер 623086307401000056	0,1500	Имеется возможность подключения к электроснабжению и водопроводу	50 лет	В		

Жырандоля

Выпуск № 25 (325)

■ Святочнае

«Адна зямля» спявае ва ўнісон

Рэгіянальны фестываль нацыянальнага значэння

Сем раёнаў, 43 удзельнікі ў чатырох узроставых групах, 20 узнагарод і сем гадзін музыкі і песень. Непараўнальнае асабістае выкананне, яскравыя тэатральныя творы, натхненнасць і мова ўражання. Усё гэта — пра самабытны рэгіянальны фестываль-конкурс маладых выканаўцаў эстраднай песні «Адна зямля», які сёлета амаль дзень у дзень супаў са святкаваннем Дня Незалежнасці, і адгрымеў 18-ы раз. Магчыма, з гэтай нагоды ён стаў асабліва натхняльным і каларытным і выклікаў думку, што, пэўна, наспеў час уключыць музычнае свята з гістарычным падзкстам у шэраг нацыянальных фестываляў.

Гістарычныя межы самадзейнага мастацтва

Конкурс праводзіцца па чарзе ў адным з раёнаў Беларускага Павілія: Смагонскім, Ашмянскім, Астрэвецкім рэгіёнах Гродзенскай вобласці і Маладзечанскім, Вілейскім, Мядзельскім — Мінскай, а таксама на Валожыншчыне. Гістарычна ўсе гэтыя мясціны ўваходзілі некалі ў былы Маладзечанскую вобласць — адсюль і сімвалізм назвы конкурсу «Адна зямля», якая адначасова з'яўляецца і яго культурным брэндам. Выканаўцы — жыхары гэтых мясцін — сваімі выступленнямі нібы дэманструюць гэтую павязь гістарычнай акрэсленасці тэрыторыі з сучаснай мастацкай каштоўнасцю фестываля.

Летась эстафету свята ад Ашмяншчыны атрымаў Астрэвец.

— Мы хацелі стварыць свята для людзей, каб глядачы іншымі вачыма паглядзелі на нашу эстраду, каб зразумелі, што гэта не проста «папса», а сапраўдная самабытная творчасць у выкананні таленавітых людзей, якія любяць і шануюць сваю краіну, — дзеліцца думкамі Наталля СЕНОЎЦ, начальнік аддзела ідэалагічнай работы, культуры і па справах моладзі Астрэвецкага райвыканкама. — Можна сказаць, што адзначаць Дзень Незалежнасці мы пачалі напярэдні афіцыйнай даты і правалі свята ў двойным маштабе.

— Акрамя культурнага і мастацкага складніку, фестываль «Адна зямля» важны сваёй гістарычнай акрэсленасцю. Цудоўна, што сёлета ён супадае са святкаваннем Дня Незалежнасці. Усё гэта разам стала сучасным падарункам для жыхароў нашага раёна, сярод якіх яшчэ ёсць тыя, хто памятае пра існаванне Маладзечанскай вобласці, — падкрэсліў Віктар СВІІА, намеснік старшыні Астрэвецкага райвыканкама.

Галасы маладых

З кожным годам свята выклікае ўсё большую цікавасць не толькі мясцовых жыхароў, а і аматараў.

■ Прэзентацыя

КАБ СТАЦЬ ЯШЧЭ БЛІЖЭЙ

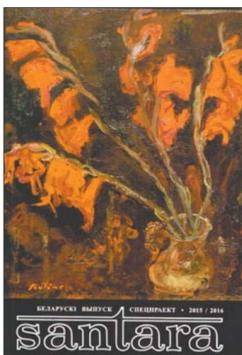
Выйшаў беларускі выпуск літоўскага альманаха Santara

Геаграфічная, гістарычная і культурная блізкасць Беларусі і Літвы спрыяюць рэалізацыі мноства цікавых сумесных праектаў. І гэты выпуск альманаха Santara, што пабачыў свет пры падтрымцы Пасольства Літвы ў Беларусі, — пэўнага кіталупу падсумаванне зробленага за апошнія гады. Мастацкія выстаўкі і пленэры, навуковыя канферэнцыі і фестывалі, паэтычныя вечарыны і танцавальныя імпрэзы... Гэты спіс можна доўжыць.

На старонках новага выпуску Santara беларускія паэты, мастакі, музыканты, мастацтвазнаўцы, журналісты распавядаюць пра сумесныя сучасныя праекты, а таксама зазіраюць у мінулае.

Артыкулы з альманаха прысвечаны многім мастакам — выхадцам з Беларусі, якія сталі знакамітымі ў Парыжы і ва ўсім свеце, а перад гэтым вучыліся ў рысавальнай школе ў Вільні. Гэта знавы Хаім Суціна (дарчыца, менавіта яго работа «Чырвоныя гладыўлы» ўпрыгожыла вокладку альманаха), яго зямляк са Смілавіч Шрага Ціфін, Міхаіл Кікоін, Роберт Генін і многія іншыя.

Ёсць тут і ўнікальны гістарычны дакумент — успаміны мастака Міхаса Сеўрука пра навучанне ў Вільні ў 1920—1930 гады. Вось як ён апісае тагачасны горад: «Вільня 1920—1930-х гадоў, гэта горад поўны рамантызму, горад барока,

39 касцёлаў, са старым універсітэтам, са студэнтамі, якія дыскусуюць, хвалююцца, пратэстуюць, культурны цэнтр, размешчаны паміж гор, з якіх ва ўсе канцы раскрываецца цудоўная панарама горада». У гэтых жа успамінах мы сустракаем яшчэ адну беларуска-літоўскую знакамітасць са свету мастакоў — Фердынанда Рушчыца і жоман даведкаца пра некаторыя адметныя рысы яго асобы: «Рушчыц быў высокага росту, добра складзены мужчына, прадстаўнічы і прыгожы... У Рушчыца быў зычны трубны голас, і калі ён уваходзіў у калідоры першага паверха, на трэцім паверсе мы ўжо чулі, што ідзе Рушчыц... Рабіў заўвагі асабліва, часам вельмі арыганальна: падшышоўшы

раў культуры з усяе краіны. Ужо трэці раз на «Адно зямлю» прыязджаюць артысты Нацыянальнага акадэмічнага канцэртнага аркестра на чале з яго кіраўніком — Міхаілам Фінбергам.

— Фестываль «Адна зямля» дастойна прадстаўляе агульную нацыянальную культуру Беларусі. Гэта вельмі цікавае, своеасаблівае і непаўторнае свята, якое вельмі арыганічна і важна дапаўняе ўсе мерапрыемствы, што адбываюцца ў Год культуры ў нашай краіне, — акрэсліў Іван ГАЛАБУРДА, спецыяліст упраўлення ўстаноў культуры і народнай творчасці Міністэрства культуры, старшыня журы конкурсу. — Маладзёжныя фестывалі карыстаюцца вялікім поштвам, і трэба даць маладым талентам магчымасць рэалізаваць свой патэнцыял, ахарактарызаваць які словам «вялікі» мала — ён велізарны. Ужо вядуцца перамовы, каб уключыць «Адно зямлю» ў шэраг рэспубліканскіх і міжнародных фестываляў.

Сёлета ўпершыню пашырылі межы ўзросту артыстаў. Раней у ім удзельнічала моладзь ад 9-гадовага ўзросту да 31 года. Сёлета на правах арганізатара Астрэвецкі райвыканкам апусціў ніжнюю мяжу да васьмі гадоў спецыяльна, каб мог выступіць самы малодшы ўдзельнік Раман ВІТКЕВІЧ з Астрэвецкага раёна, які ў выніку атрымаў спецыяльны прыз газеты «Астрэвецкая праўда».

Дэмакратычная і прывабная

Кожны выканаўца падбіраў у рэпертуар на першы выхад твор на беларускай мове або напісаны аічынным аўтарам, а на другі — любую кампазіцыю належнага ўзроўню на свой густ, у тым ліку замежныя або ўласнага складання. Такі падыход добра падкрэслівае думка міністра культуры Барыса Святлова, які ў прывітальным адрасе да удзельнікаў азначыў, што «Эстрада — дэмакратычная і прывабная для людзей усіх узростаў мастацтва, якое робіць неацэнны ўнёсак у захаванне і развіццё нацыянальнай і мастацкай культуры».

Са сцэны прагучалі творы на беларускай, рускай і англійскай мовах. Ледзьве не кожнае выступленне становілася асобным нумарам, які можна смела ўключыць у любую канцэртную праграму. Было сольнае і калектыўнае выкананне, якое суправаджалася танцамі і цудоўнай музыкай. Адна з удзельніц, Ксенія КІМСА (Астрэвецкі раён) выступіла нават без музыкальнага акампанемента.

Фестываль «Адна зямля» можна назваць своеасаблівай кузняй творчых талентаў. Імёны шмат каго з уладальнікаў гадоўнай узнагароды фестываля — Гран-пры — сталі вядомы ў краіне. Напрыклад, Артур Міхаілаў стаў салістам ансамбля «Песняры», а Аляксандр Салаўёў працаў у аркестры Міхаіла Фінберга.

Наступным годам «Адна зямля» загаручы на Смагоншчыне.

Ірына СІДАРОК. sidarok@zviazda.by

■ Кінакрокі

ПА-ЗА КАДРАМ

Іх яднае не толькі запіс у працоўнай кнізе: студыя дакументальнага кіно «Летапіс» Нацыянальнай кінастудыі «Беларусьфільм». Насамрэч штат гэтай студыі не вельмі вялікі цяпер, шмат хто з цудоўных прафесіяналаў

апынуўся «за кадрам» (па-за штатам), але яны гатовыя здымаць дакументальнае кіно — толькі б паклікалі. У гэтым імкненні з імі супадаюць штатныя супрацоўнікі: вельмі хочучы здымаць кіно. І дзівяцца, калі не знаходзяць разумення. Хоць здавалася б — чапу? Дзяржава вельмі зацікаўлена ў развіцці нацыянальнага кінамастацтва, сумы выдаткаваных сродкаў прапісаны і на гэты год, у тым ліку прадугледжана фінансаванне студыі «Летапіс»...

— Дзяржава разумее важнасць дакументальнага кіно і кінамастацтва наогул. Таму з'явілася стратэгія развіцця кінамастацтва на 2015—2020 гады, — адзначае дырэктар студыі «Летапіс» Аксана Эйхард. — Паводле стратэгіі ў 2016 годзе запланавана 35 фільмаў, 40 — у 17-м, 45 — у 18-м, 50 — у 19-м, 60 — у 20-м. Бюджэт прадугледжвае сродкі на іх (сёлета гаворка пра суму ў 6 800 000 рублёў). Кінамастацтва можа іх атрымаць на падставе прывязвання рэспубліканскага конкурсу. Першы конкурс прайшоў у 2011 годзе, затым у 2012-м і нам спадобалася: мы прадставілі 36 тэм, з якіх выбіраўся камісія. Але далей у 2013-м і 2014-м гадах конкурс не праводзіўся. У 2015 годзе конкурс абвясцілі на зададзеныя тэмы: Галіна Адамовіч зняла «Беларусь». Дакументальная гісторыя», Віктар Аслюк «Педагагічную паэму», гэта поўнаметражныя карціны. А сёлета конкурс яшчэ не абвешчаны, пры тым, што прайшла палова года, мы маглі б ужо здымаць...

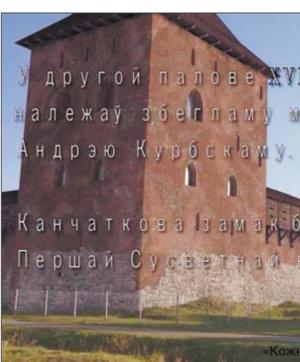
Жаданне не тое, каб абгрунтаванае, а наогул натуральнае для прафесіяналаў, якія хочучы творча рэалізаваць і дзяліцца вынікамі сваёй творчасці з людзьмі. Насамрэч дакументальнае кіно для ўсіх (нездарма яго сёння ў свеце перажывае ўздым і ўсплёск цікавасці): яно паказвае зраз часу, імкнецца ўгледзецца ў людзей, адчуць тое, што ў іх вельмі глыбока. Што адчувалі гледачы за мяжой, якіх дзівілі высокамастацкія стужкі беларускіх кінадакументалістаў, за што і адзначалі іх прызамі міжнародных кінафестываляў.

Нашы дакументалісты мараць пра аўтарскае дакументальнае кіно, але імкнучы прыставацца да рэчаіснасці, хапаючыся за любую магчымасць проста здымаць. Паэтычнае творчых прастаяў у адсутнасці конкурсу даламагалі кароткаметражныя фільмы даўжынёй 12 хвілін 59 секунд (каб не ўпісаць у фармат конкурсных, якія пачынаюцца да 12 хвілін), якія здымаліся некалькі апошніх гадоў. У кінамастацтва іх упісаць немагчыма, гэта хутчэй утылітарнае кіно, якое таксама можа быць запатрабаваным, як і

фільмы да юбілейных дат, свят, ці хроніка — у сучаснага дакументальнага кіно вельмі шмат абліччаў. І так, яно можа раскаваць чалавечыя гісторыі, краючы гледча нават больш, чым калі яны сыграныя актэрамі: меншвіта з-за моцнага пагружэння ў рэчаіснасць.

— Наша асноўная задача — паказаць людзей на сучасным этапе, адлюстроўваць тое, што іх хвалюе, што яны перажываюць, — гаворыць Віктар Аслюк, мастацкі кіраўнік студыі «Летапіс», член Еўрапейскай кінаакадэміі і ўладальнік прызой прэстыжных міжнародных фестываляў. — У дакументальным кіно, каб паказаць чалавека з унікальнай гісторыяй. Аўтар як даследчык жыцця выбірае тэму, якая яго хвалюе, і прапануе свой погляд, стыль. Тады ён здолее зняць такое кіно, якое скальняе гледача. У нас, на жаль, у шырокіх гледацкіх колах няма разумення кінадакументалістыкі як віду мастацтва.

Рэжысёры гэта тлумачаць тым, што часткова яшчэ з савецкай часоў існуе меркаванне пра дакументалістыку, які нібыта зробленую па замове, калі трэба падаць

«Кожны кадр, які мы знімаем, заўтра ўжо гісторыя»

■ На адкрытай прасторы

ГАРАДСКІЯ ЛЕГЕНДЫ

Партрэты вядомых мінчан выстаўлены ў цэнтры Мінска

Плошча Свабоды, «Свабодны музей», свабоднае наведванне. Выстава дваццаці партрэтаў вядомых суайчыніцаў з калекцыі Нацыянальнага мастацкага музея шчыльна звязана са словам «свабода» і працуе з ім па ўсіх кірунках. Экспазіцыя становіцца чарговым праектам гарадской культуры (што апошнім часам набірае абароты), часткай урбаністычнага пейзажу, які ад яе прысутнасці толькі выірае. У сховішчах мастацкага музея захоўваецца каля трыццаці тысяч экзпанаатаў, у яго залах наведвальнікам выстаўлена толькі каля шасці працэнтаў ад усяго багацця. А праект «Свабодны музей: гарадскія легенды» выступае магчымасцю павялічыць апошні паказчык і паказаць нават тое, што не аказвалася навідавоку.

Як каза генеральны дырэктар Нацыянальнага мастацкага музея Уладзімір Пракапаў, у выставу можна было б уключыць і сотню тых партрэтаў, але ж плошча Свабоды маленькая. Трэба сказаць, што вядомыя людзі тут не толькі на ўласна партрэтах, але і на месцы іх аўтараў. На экспазіцыі можна убачыць дырэктара Рыгора Шырмаў і акадэміка Пятра Алюсміка, напісаных Уладзімірам Стэльмашонкам, этнографам Міхася Раманюка на карціне Уладзіміра Тоўсціка, партрэт Стэфаніі Станюты ад бацькі Міхаіла Станюты. Леанід Шчамялёў выстаўлены тут з партрэта мастацтвазнаўцы і былога дырэктара Нацыянальнага мастацкага музея Алены Аладавай. На палатнах паказаны таксама балерына Людміла Бржазюўская, неўрапатолог Дарнін Маркуа, скульптар і мастак Анатоль Анікейчык і іншыя героі свайго часу.

«Выстава паказвае самых розных людзей, якіх мы, магчыма, незаслужана забылі, але павінны пра іх памятаць, — каза генеральны дырэктар Нацыянальнага

мастацкага музея Уладзімір Пракапаў, — Сёння музей актыўна выходзіць за свае сцены, што мае вялікі перспектывы і будучыню. Нам важна актыўна папулярна заваць беларускае мастацтва і ў розных фармацях і варыянтах паказваць нашы калекцыі».

Зрэшты, палатны ў белых рамках у суправаджэнні пісьмовых расказаў аб іх героях, што выстаўлены каля Ратушы, — усё ж не арыганальна (а яны ў надрэянным экспазіцыі Нацмузея), а рэпрадукцыі.

«Мы нясеём некалькі мейс, — каментуе адкрыццё выставы арганізатар праекта і кіраўнік агенцтва «Культпрасвет» Уладзімір Бабко. — Некаторыя з гэтых работ не выстаўляліся ў залах музея, і мы хацелі паказаць, што ў краіне шмат экзпанаатаў гістарычна-культурнай спадчыны, якімі варта ганарыцца, што нам ёсць што паказаць грамадзянам і на-

Ірэна КАЦЯЛОВІЧ

Дакументалісты імкнуцца, каб кінагісторыя Беларусі не сышла ў Лету

справаздачу пра нешта ці задаволяць нейкія патрэбы. У нас у рамках дзяржаўнай студыі (як заказ ад дзяржавы) немагчыма адсыці цалкам ад такога кіно (яно як правіла не прапанувае новых тэм і не прадугледжвае пошуку з боку мастакоў), але яно не павінна падмяняць сабой усю кінадакументалістыку, асабліва, калі ў краіне склаўся ўласная школа, ёсць рэжысёры, якіх можна смела называць Майстрамі.

— На мой погляд альтэрнатыўны ў беларускім нацыянальным кіно з боку ігравога кіно няма, прынамсі, цяпер, — адзначае Віктар Аслюк. — Нацыянальная студыя «Беларусьфільм» — адна з найбуйнейшых у Еўропе — выпускае некалькі серыяляў і адзіноч поўнаметражных ігравых фільмаў. І што тады нацыянальнае кіно ў Беларусі, калі не здымаць дакументальнае кіно? Гэта рэальны шлях застацца кінавытворчай краінай. Насамрэч у такой краіне, як наша, можна выпускаць дзясяткі, нават сотні дакументальных фільмаў у год. Такія краіны існуюць, дзе дакументальнае кіно — асноўнае: Данія, Фінляндыя, Галандыя. Пры тым, што выпускаецца дастаткова ігравых фільмаў, але асновай нацыянальнай кінамастацтва з'яўляецца кінадакументалістыка.

Студыя «Летапіс» доўгі час (а ёй хутка 50 гадоў) задавала тон у гэтым відзе мастацтва, пры тым, што былі і іншыя вытворчыя арганізацыі. І сёння, напэўна, можна знайсці альтэрнатыўныя шляхі, каб здымаць кіно. Але калі ёсць дзяржаўная студыя (значыць, у інтарэсах краіны, у тым ліку культурных і мастацкіх), калі выдатковаюцца сродкі на кіно, то лагічна падумаць пра механізм: як іх уключыць у працэс, каб ён быў адчувальны, плённы і з'яўляўся фільмы, істотныя для краіны. Кінапрацэс важны, калі мы хочам называць кінамастацтвам краінай — не дзеля пафасу,

а па сутнасці. І асабліва ў сітуацыі, калі ёсць неабходнасць лічыць грошы, выйсцем можа быць дакументальнае кіно: на яго вытворчасць грошай патрабуецца значна меней, чым на ігравыя фільмы, і дакументальныя фільмаў можа здымацца значна больш. Памятаюць супрацоўнікі «Беларусьфільма» гады, калі дакументальных стужак выпускалі і па 80 у год.

Азіраючыся на тыя часы, супрацоўнікі «Летапіс» не столькі настальгіруюць, колькі імкнуча адказаць на пытанне: можа быць рэзшчэн сёння? Конкурс — добрая з'ява, якая шмат у якіх краінах праверана жыццём. Але аднаго дэкларавання, што конкурс праходзіць, мала, на яго праірае адладжана сістэма, дзе ўсё прадумана: ад намінацыі да камісіі, якая вызначае прыярытэты, дзе ўсё прэзрысты і пад увагай найперш мастацкі бок справы. Таму што колькі фільмаў, якія здаюцца патрэбнымі, потым пражываюць зусім кароткае жыццё і займаюць месца на паліцах. І чамусьці жыццё бываюць ствары фільмы, якіх хочацца пераглядаць праз 100 ці 50 гадоў: гэта мастацтва! Таму на студыі ў цяперашніх умовах прапануюць вярнуцца да мэтавага фінансавання праектаў, тэмы якіх вызначаюць мастацкі савет, а зацвярджала б міністэрства. Ці шукаць варыянт, як і хто мог бы падтрымаць наша кіно. Вось удалося нейкім чынам знайсці спонсараў і мецэнатаў для буйных праектаў Вялікага тэатра, фестываляў (нават акадэмічнай музыкі), мастацкіх выстаў. Магчымыя варыянт, але над імі трэба працаваць меншадарма і прадзюсарам кінастудыі. Сёння гэта вялікае дзяржаўнае прадпрыемства не выкарыстоўвае нават той патэнцыял, які б дазволіў выпускаць творчую прадукцыю (кіно) для краіны рэгулярна штогод.

Разважае рэдактар студыі «Летапіс» Уладзімір Мароз, які 35 гадоў аддаў дакументальнаму кіно:

— Не важна, якое гэта кіно — ці на заказ, ці асабістае. А што, сёння гісторыя краіне не патрэбна? Асабліва цяпер, калі гавораць пра культурную бяспеку. А калі паўгода гісторыі няма (мы нічога не здымаем), то потым ніхто не знойдзе ніводнага кадра з гэтага часу. Другі аспект — колькасць. Каб гаварыць пра паўнаватарскі працэс, трэба ў год не менш як 30 адзінак — і будучы фільмы патрэбныя, аўтарскія і фестывальныя. Калі ёсць колькасць, тады з яе вырастаюць плыні, што дазваляе гаварыць: дакументальнае кіно існуе. Дакументальнае кіно (які і кіно ўвогуле) — адзін са складніку іміжду дзяржавы.

Ларыса ЦІМОШЫК

■ Пытанне-адказ

Прыцягальнае святло мінуўшчыны

«Дзе можна знайсці кніжкі пісьменніка Алега Ждана пра маю «малую радзіму» — Мсціслаўшчыну, вельмі хацела б пачытаць.»

(Са звароту ў рэдакцыю мінчанкі Здзіслavy Францкевіч.)

Беларускі пісьменнік Алес Ждан (сапраўднае прозвішча Пушкін; літаратурны псеўданім Ждан — яшчэ адно сямейнае прозвішча) больш чым паўвека працуе ў літаратуры, піша на рускай мове. Аўтар раманаў «У гасцях і дома», «Знаёмы», «Князь Мсціслаўскі» (за апошнія некалькі гадоў выдаваўся двойчы), «Князь Гасударыня. Епіскап», аповесці «Беларусь», драматургічных твораў «Салгалі Богу, салгалі», «Сям'я для старата сабакі», дзіцячай кніжкі «Прыгоды Трыштак» і іншых твораў, многія з якіх сапраўды прысвячаюцца Мсціслаўшчыне і яе жыхарам.

У прыватнасці, кніжка гістарычнай прозы «Князь Гасударыня. Епіскап» распаўвае пра тыя, хто сумленна і храбра выконвае свой воінскі абавязак. Чытача прыцягваюць і такія складаныя калізіі, якія разглядаюцца, напрыклад, у рамана «Князь Мсціслаўскі» — князь адчыняе вароты перад маскоўскім войскам, каб пазбегнуць гатуру і яго наступстваў. А потым пакупліва разважае, якому гасудару прысягнуць.

Па сцэнарных гэтага пісьменніка зняты фільмы, пастаўлены спектаклі.

Пра творчасць Алега Ждана мы неаднойчы пісалі ў сваёй газеце. Напрыклад, дзве апошнія публікацыі былі ў «Звяздзе» 4 кастрычніка 2014 года і 12 студзеня 2016 года, іх можна знайсці ў бібліятэцы ці на сайце газеты.

У шырокім продажы кнігі Алега Ждана паспяхова разышліся, а набыць іх сёння можна ў Выдавецкім доме «Звязда». У прыватнасці, рамана «Князь Гасударыня. Епіскап» і дзіцячую кніжку «Прыгоды Трыштак». Пры жаданні — з аўтографам самога пісьменніка, бо Алес Аляксеевіч працуе менавіта ў гэтай установе — у рэдакцыі часопіса «Нёман». Тэлефон для даведак (0172) 288-12-94.

Дарчы, адначасова можна таксама даведацца, якую яшчэ літаратуру «Выдавецкага дома «Звязда» і па якой цане тут можна набыць. Звяртайцеся. І, канешне ж, не толькі Мсціслаўская, а ўсе аматары гістарычнай прозы і літаратуры ў цэлым.

Уладзімір БЯРЭЗІН

■ Увага! Конкурс

СЭЛФІ... З БАГДАНОВІЧАМ

Літаратурны музей Максіма Багдановіча абвясціў пачатак фотаконкурсу

У кожнага з нас — свой Багдановіч. Некаму ён бачыцца пазтам-рамантыкам, камусьці — задумлівым філосафам, строгім крытыкам ці проста няшчасным (ці шчаслівым) чалавекам. Усе гэтыя рысы арганізатары конкурсу, які так і называецца — «Мой Максім Багдановіч», прапаноўваюць адлюстравецца на фотаздымкі і выказаць сваё стаўленне да творчасці класіка і яго асобы, паказаць мясціны, звязаныя з яго жыццём і творчасцю. Да ўдзелу ў конкурсе прымаюцца фотаработы, выкананыя ў розных тэхніках па трох тэматычных кірунках: мясціны, звязаныя з Максімам Багдановічам; мастацкае прачытанне яго твораў; асацыятыўны партрэт Багдановіча.

З поўным палажэннем аб конкурсе можна азнаёміцца на сайце Літаратурнага музея Максіма Багдановіча.

Марына ВЕСЯЛУХА. vesialuha@zviazda.by

НЕ САДЗІСА НА ПЯНЁК...

У дзяцінстве я была дужа непаседлівай, нават непаслухмянай. Напэўна, таму са мною вечна нешта здаралася: то маме на калаўроце накручу сукаратка, то перад самай школай наступлю на цвік (нага распухла, як тая калода), то на швейнай машыцы сваю палец прашыю... Во дзе крыку было! А ўжо слёз...

Але ж найбольшы жаж я перажыла ў лесе. Падшыла, значыць, наша чарга адпасаваць кароў (іх многа было: у кожным двары па двай, па дзве, а то і па тры, не тое што цяпер: на трыста адной — аж чатыры штукі!). А тады...

Сабралі мы статак. Я за ім заду і ледзьве ногі перастаўляю, бо малая, бо дзень яшчэ толькі займаецца і спаць мне хочацца-хочацца: аж ногкі не ідуць... А тата наперадзе крочыць: ён паірае, каб нейкая вельмі шустрая з рагуль не шыгнула дзе ўбок, я ж павінна глядзець, каб ніводная з кароў нідзе не адбілася, не адсталася...

Такім вась парадкам мы гонім статак у лес, бо інойчы пашы няма, бо на калгасную сенажаць — барані божа: бяды не абярэжашу. А ў лесе ж месцамі прагаліны ёсць, а то і палянкі.

На адной з іх трава была вельмі сакавітая і до-сць высокая. Каровы запыніліся, прыхнуліся і толькі хвастамі пакручваюць — ці то ад аваднёў, ці то ад шчэпаў...

А калі добра ім, то пастануць і пагаюць. Думаю, дай я адпачну — адну толькі хвілінкачу... Прыседа на пянёк, вочкі заплюшчыла і... заснула.

Колькі часу прайшло — не ведаю. Гэта цяпер ма-ляка кату па пшухах таты, а ўжо з залатымі завушнічкамі ды мабільнымі тэлефонамі... Я нават пра гадзінкі не марыла.

Прахапілася, значыць, і сцяміць мне магу, дзе я, чаму ў лесе, дзе дом, каторая гадзіна...

А папса — як хто бамкай па лбе — «А дзе ж каровы?!»

Хачу паклікаць тату — ад страху голас прапаў. Ісці таксама не магу, бо ногі не трымаюць. Ды і не ведаю, куды...

Але ж і на пні сядзець не выпадае. Тычулася ў адзін бок у пшухах таты, кінулася ў другі, у трэці... Нідзе нікога няма! Нарэшце — хапіла розуму — ста-ла прыгладзіцца да спяду: ага, каровы, як быццам, управа пайшлі? Я тады следам...

Потым тата мне сказаў, што па лесе я прабегла нідзе з кіламетр. Мне ж здалася, што цэлых дзе-сяць... Сілы ўжо ніякай не было...

Але ж з радасці, што ўбачыла статак і тату, слёзы паліліся, можна сказаць, ручаём!

...Навука была: пасля гэтага выпадку, адпасава-ючы кароў, я над ім ўжо крукам стаяла: каб прысеці ды адпачыць і ў думках не было! А тады...

Тата, дзякаваць богу, зусім не сварыўся. Можа, таму, што не на жарт спалохаўся і сам?

А. Сцяпанав, Уздзенскі раён.

АЦАНІЛА КРЭАТЫЎ

Думаю, шмат чаго вясёлага адбываецца ў на-шых школах. Потым яно часта прыгавдаецца ды пераклаваецца, але ж за сцены вучэбнай установы выходзіць рэдка.

Гэтая гісторыя якраз з такіх. Аднойчы настаўніца рускай літаратуры вырашы-ла, як той казаў, «крэатыўчэ»: папрасіла, каб вучні восьмага класа дома на дзве-тры старонкі напісалі сачыненне на тэму «Што такое лянота?» Разлік у яе быў просты. Дзеці прааналізуюць паводніны таго ж Ямелі ды іншых літаратурных герояў і міжволі зро-бяць высновы, што лянота — з'ява загання, анты-грамадская, што ім, дзесяці, як і дарослым, мала аб нечым марыць ды чакаць: каб нешта мець, нечага дабіцца, трэба дзейнічаць, трэба працаваць...

У першую чаргу гэтак «трэба» тычылася двоечніка Мікіты, які ў тым восьмым класе лічыўся найбольшым лядаком, бо пасля ўрокаў вельмі любіў пагосіцца з сябрамі па вуліцы, пакаціцца на роліках, пасядзець за камп'ютарнымі гульніямі... Карацей, галава ў яго была забітая чым заўгодна, толькі не вучобай!

І, вядома ж, не сачыненнем... У тым не менш за яго хлопчыкі атрымаў... «вы-датна!»

— Як так? — абураліся яго аднакласнікі. — Не можа быць?

Яны і сапраўды не разумелі нічога. А куды, між тым, адчыняўся проста. Мікіту, захопленаму сваімі забаўкамі, не ў галаве былі думкі пра нейкага там Ямелю, круцільку-стражаку ці Віцу Малеева... А таму, у апошні момант успомніўшы пра сачыненне, ён разгарнуўшы сшытак, напісаў назву, по-тым перагарнуў дзве старонкі і ўнізе трэцію зрабіў выснову: «Вось гэта і ёсць сапраўдная лянота!»

Настаўніца — аддадзім ёй належнае — крэатыў ацаніла.

Андрэй Сідарэйка, м. Каравачыцы, Рэчыцкі раён.

«...З ЛЁГКАЙ РУКІ ПАРТОРГА»

Як сабе хочаце, а раней мы па-іншаму жылі... Ва ўсіх разоў на нейкіх гуляньнях куды часцей збіраліся. Якія для іх прычыны былі? Ды розныя: святы (і рэлігійныя, і савецкія), дні народзінаў ды праводзі-наў, вялікія пакупкі ішчэ абмываліся, прамі...

І каб адзначыць, каб, так бы мовіць, замачыць іх, збіраліся не толькі па хатах. Тыя, хто жыў бліжэй да Дняпра, выходзілі на ягоны высокі бераг — хто на Гару, хто на Гародок — там расцілі абруссы, рас-саджваліся «ў круг» і...

Не ведаю, як дзе, а ў нас тады ці не з кожнай такой бяды ўтваралася нейкі спектакль, а то і камядзя.

Гэта было гадоў 35 таму. З нейкай нагоды на Гары сабралася вельмі добрая кампанія. Там нават калгасны парторг быў — Валодзя Неберуў са сваёю Тамараю. Найіздурнейшая пара, дарэчы! Ні адзін, ні другая не дзялілі людзей на лепшых і горшых. Тома, маючы сваіх траіх, магла днямі прападаць у маладой парадзі — аж пакуль не навучыць яе ўпраўляцца з дзіцяткам... А Валодзя — дык той і ўвогуле камуніст (на перакананых) — мог апошняю кашулю зняць, калі яна некаму больш патрэбна...

Карацей, якія людзі, такая і бядеса ў іх: хораша сядзелі і доўга!

Потым, які і варта было чакаць, мужыкі вырашылі спусціцца да Дняпра. Па-першае, проста паглядзець, як ён там, а па-другое, пакупатца.

А. Сцяпанав, Уздзенскі раён.

— Вы ж глядзіце, — па звычцы папярэдзілі іх жан-кі, — не патаніцеся! — Не дачакаецеся! — аптымістычна прамовілі «хлопцы» і пайшлі...

Спускаяцца, значыць, з абрывістага берага па спецыяльнай сцежцы і бачыць, як паводдаль ад іх спы-няецца «Запарожца» (а на той час гэта машына бы-ла)!... Людзі нейкія з не выходзяць, п'ятаюцца, дзе тут, маўляў, такія і такія жывуць — у каторым доме?..

— А вам навошта? — цікавацца мужчыны. — Дык у сваёй мы, — прызнаюцца прыезджыя. Навы ў адзін голас: — О-о! Гэта справа добрая! — І дзеўка добрая!

— А жаніх гэта ж каторы? Пакажыце нам. Адзін з «экіпажа» наперад выступіў, пакуруціў... Паглядзілі: і сапраўды — ні даць, ні ўзяць прыньць. На белым «Запарожцы». Дык чаму б тады не правес-ці яго да патрэбнай хаты (а то раптам збочыць... ці, крый божа, перадумае)? чым б не дапамагчы яму высветлаць тую ж Надзею? А тым больш, умоўна. Язык і падвешаны. Ведама — парторг у «каманд-дзе!» Яго за красомоўства нават ручніком павязалі: «тавар» свой хваліць, «кулца» таксама. Той толькі слухае ды вацьміма лыпае.

А жанчыны ж тым часам — ні сном ні духам, як той казаў: на Гары сядзяць — гавораць не нагаворацца, нічога не ведаюць!

Але ж, бачачы, сонца на схіле — вась-вось па гарызонт схаваецца... Дадому трэба...

Толькі тады спахліліся: а дзе ж нашы хлопцы? Трэба паглядзець.

Па той спецыяльнай сцежцы, па кручы, спусціліся яны да Дняпра. Бачачы — нікога там... Сталі клікаць — ніхто не адпкілаецца: ад вады хіба адгалоскі.

Спахліліся не на жарт! А потым адна добрынька так прыслухалася і кажа, што аднекуль зверху не тое спеў, не тое плач даносіцца?.. І голас, як быц-цам, знаёмы...

Баб, вядома ж, тут жа па-бабску асяніла, што гэта нехта «ухлупіўся» (уталіўся па-нашаму), а астатнія ўсягнулі яго на Гару ды цяпер галосыць!

А таму яны — з такога вась жаху — не шукаючы сцежкі, амаль па стромай кручы вышынёй вясмяна-цаць метраў, лёцма панесліся ўверх!

І толку, што ўзяліся: там — бачачы — таксама нікога няма. А вась сам «плач» — ёсць. Ён, як быц-цам, з Надзіннай хаты даносіцца?

Жанчыны з усіх ног турды.

Дверы адчынілі, — карціна Рэіна «Не чакалі»: поўным ходам бядеса ідзе: за сталом, у цэнтры, іх-нія мужыкі сядзяць, задушурэнька так выводзяць: «Ехалі казакі са службы дадому, падманулі Галю, забралі з сабою...»

Ад гэтага жанчыны асплячэнелі спачатку, потым — з таго пералуку — кінуліся да мужоў быцца... А ўрэшце — разрагталіся, з палёгкай уздымалі і паселі побач: гуляць дык гуляць!

...Факт, што ў кожнага, хто там быў, мёд-піва піў, хто Надзею сватаў, гэтая бядеса ў памяці.

Яшчэ і таму, што добра дзеўку свасаталі: з лёг-кай рукі парторга добрая сям'я атрымалася. Цяпер нямаюга такіх...

І, вядома ж, такіх гуляняк. Пра іх, калі б нідзе былі, я абавязкова б дачулася і ўсім расказала.

Соф'я Кусянкава, в. Лучын, Рагачоўскі раён.

ХАТНЯЯ ЭНЦЫКЛАПЕДЫЯ

ПАКАШУЦЕ!

Сырны рулет

Спатрэбіцца: сыр цвёр-ды — 500 г, вянціліна — 400 г, рыс — 200 г, яйка ку-рынае — 3 шт., маянэз — 4 ст. л., зялёная соль, пе-рац духмяны.

Палову вянціліны пар-жэце буйнымі кавалкамі, а другую — на дробныя квадрацікі. Варыць яікі здрабніце. Адварыць і астудзіць рыс. Падрыхтаваныя інгрэдыенты злучыць паміж сабой, дабаўце маянэз, соль і перац (на смак). Усё добра змяшайце.

Цэлы кавалачак сыру пакладзіце на 20 хвілін у гарачую ваду. Пасля чаго выньце яго і пакладзіце на харчовую плёнку, накрыйце другім слоём плёнікі і раскачыце сыр раскачайце чакалкай у тонкі пласт. На раскачаны сыр пакладзіце буйныя кавалачкі вянціліны і раўнамерна раз-мякчайце прыгатаваны «фарш». Шчыльна згарніце ру-летам. Змясціце яго ў фольгу (як цукерку) і на 2 гадзіны пакладзіце ў халадзільнік.

Часночныя стрэлкі на запас

Спатрэбіцца: маладзія часночныя стрэлкі — 500 г, алей — 2 ст. л., соль — 0,5 ч. л.

Сабраныя з часнаку стрэлкі добра памыць і выдаліць цвёрдую частку. Затым выкладзі на папярковы ручнік, каб прыбраць лішнюю вільгаць. Калі стрэлкі абсохнуць, іх трэба парэзаць на невялікія кавалачкі. Кладзем стрэлкі ў блендэр, дабаўляем соль, алей і ўсё здрабняем. Атрыма-ецца прыгожая зялёная паста.

Выкладваем атрыманую пасту ў кантэйнер і змяшча-ем у маразільку. Гэтая паста будзе выдатнай прыправай да страў, упрыгажэннем або гарнірам да мяса і рыбы, ка-лі яе патушыць з агародні-най. А якім духмяным стане любы соус, калі дадаць да яго лыжачку такой пасты! Таксама ж яе можна дабаў-ляць у масла і рознага роду «намазкі».

Вельмі смачнай атрымлі-ваецца намазка з перакру-чанага сала з гэтай пастай.

ВАРТАВЕДАЦЬ

Калі вытхнула шампанскае Каб зноў насыціць шампанскае або пеністае віно бур-балкамі, кінце ў бутэльку разыначку ці дзве. Натуральны цукар зробіць сваю справу.

Каб не завялася муля У ёмістасцях з мукой, крупамі і макароннымі вырабамі не з'яўчацца лічынкі моці, калі змесціце туды па лаўровым лісточку.

Грыбы без слізі Каб прадухіліць з'яўленне слізі на паверхні грыбоў, абгарніце іх папярковымі ручнічкамі перад тым, як пакласці ў халадзільнік.

Еўра-2016

УЭЛЬС ДАБРАЎСА ДА МЕДАЛЁЎ

У першую пару паўфіналістаў чэмпіянату Еўропы 2016 года да Партугалі дабавілася зборная Уэльса.

Аўтар трэцяга гола валійцаў Сэм Воўкс.

Каманда Бельгіі лічылася фаварытам у 1/4 фіналу, першай адкрыла лік у матчы, але потым не змагла справіцца з супербавямым настроем валійцаў і прапусціла аж тры мячы ў свае вароты.

Пасля Ісландыі, Уэльс другі навічок еўра, які паказвае выдатныя вынікі ў дэбютным для сябе турніры высокага ўзроўню. Такім чынам, каманда з Брытанскіх астравоў ужо забяспечыла сабе бронзавыя ўзнагароды першынства, бо матч за 3-е месца на ЧЕ не праводзяць, і медалі аўтаматычна атрымліва-юць каманды, якія праігралі свае паўфіналы. Што цікава, Уэльс стаў краінай з найменшым насельніцтвам, зборная якой калі-небудзь да-біралася да паўфінальнага чэмпіянату Еўропы і свету. Там на момант Еўра-2016 пражывае каля 3 млн чалавек.

ХТО ВІНАВАТЫ?

Галкіпер зборнай Бельгіі па футболе Ціба Куртуа называў галоўнага трэнера каманды Марка Вільматса вінаватым у паражэнні ў чвэрцьфінале ад валійцаў. «Вільматс павінен прыняць самастойнае рашэнне аб адстаўцы.

Мы гулялі з такой жа тактыкай, як і су-праць Італіі. І зноў усё пайшло не так. Я вельмі расчараваны. Я праіграў у фінале Лігі чэмпіёнаў, але тут пацяр-пець паражэнне яшчэ больш крыўд-на», — адзначыў Куртуа. А вась яго калега на зборнай паўабаронца Эдэн Азар пасля матча адзначыў, што «ў адрас Вільматса было занадта шмат крытыкі. Думаю, што ўсё 23 гульцы ў нашай камандзе стаяць на яго баку. Зборная Бельгіі перажывала з ім добрыя і дрэнныя часы». Як відаць, бельгійцы вельмі спадзяваліся на перамогу, і паражэнне стала для іх вельмі непрыемным сюрыпразам, які не кожны змог годна перажыць.

ІТАЛІЯ САСТУПІЛА ЧЭМПІЁНАМ СВЕТУ

У футбол гуляюць 22 чалавекі, а перама-гаюць заўсёды немцы. Гэтая крылатая фраза легенды англійскага футбола Гары Лінекера спраўдзілася ў матчы самых знакамітых збор-ных на гэтым чэмпіянаце Еўропы — Італіі і Германіі. Італьянцы ступілі чэмпіёнам свету толькі ў серыі пясмятматчавых пенальці, пры-чым 11-метровыя дрэнна выконвалі абедзве каманды, але на адзін лепш прабіў усё ж атрымаўся ў немцаў. Каманды паўтарылі рэкорд чэмпіянату Еўропы па даўжыні серыі пясмятматчавых пенальці — 18 удараў на дваіх. Галоўны трэнер «скуадра адурэры» Ан-тонія Конта пасля матча сказаў: «Італьянцы на гэтым турніры даказалі, што гульня сэр-

цам можа пры-носіць вынік. Так, мы не былі самай класнай па ўзроўні ка-мандай на Еўра. Але адной з самых шчы-рых — даклад-на. Вы б ведалі, як мне балюча праіграць вась разоў. Але, у рэш-це рэшт, Італія саступіла леп-шай камандзе свету. Я правёў з ім чужоўныя два гады. Яшчэ раз хачу сказаць дзякуй і футбалістам, і ўсім супрацоўнікам зборнай. У нас была сапраўд-ная сям'я».

Джанлуіджы Буфон не змог сабе прымуціць глядзець, як партнёры прабіваюць пенальці.

32 ЗБОРНЫЯ — НА ЕЎРА, 40 — НА ЧЭМПІЯНАЦЕ СВЕТУ?

Прэзідэнт Міжнароднай федэрацыі фут-бола (ФІФА) Джані Інфранца дасупіў, што ў будучыні колькасць удзельнікаў чэмпіянату свету можа быць павялічана да 40 каманд. «Прыцягненне большай колькасці краін не-абходна для футбола. Абмяркуюм праект па-шырэння чэмпіянату свету з гульцамі, лігамі, клубамі, а потым суластавім усё меркаванне. Чэмпіянат Еўропы і Кубак Амерыкі паказалі, наколькі высокі ўзровень сусветнага футбола. Чэмпіянат свету можа дазволіць сабе пашы-рэньне да 40 удзельнікаў, таму што гэта падзея сусветнага маштабу».

У бягучым Еўра-2016 першыню ў гісторыі прымаюць удзел 24 зборныя. Саюз еўрапей-

скіх футбольных асацыяцый (УЕФА) раней паведаміў, што разгледзіць магчымасць па-шырэння чэмпіянату Еўропы да 32 каманд. Праціўнікі па-шырэння колькасці удзель-нікаў топ-турніраў зараз дакладна абрушаць шквал крытыкі на футбольнае кіраўніцтва, але тым не менш прапанова прагучала. Цікава, можа пры ажыццяўленні такіх планаў у збор-най Беларусі нарэшце з'явіцца шанц трапіць на топ-турнір?

ЖОНКА ФУТБАЛІСТА ЗБОРНАЙ СУПРАЦЬ РАСІІ

У казанскага клуба «Рубін» сарваўся транс-фер аднаго з гульцоў зборнай Расіі, удзельніка чэмпіянату Еўропы, паўабаронцы Рамана Ной-штэдтэра, які меў нямецкае грамадзянства, гуляў за нямецкі «Шальке» і перад Еўра-2016 атрымаў расійскі пашпарт, каб выступаць за каманду Расіі. «Рубін» ужо купіў свайму па-тэнцыйнаму навічку квітка на самалёт з Франк-фурта ў Казань, але той на розных падставах адкладваў візіт. У выніку, у сталіцы Татарстана ён так і не з'явіўся. Галоўнай прычынай ста-ла жонка Мона, якая катгарычна адмовілася перазьехаць у Расію, прыстрашыўшы ў адво-ротным выпадку мужоў разводам. Можна, ка-нешне, вяртацца жонку ў занадта негатыўным стаўленні да краіны, за зборную якой выступае муж, але, як пішуць СМІ, Раман прызнаваўся, што толькі дзякуючы Моне ён змог справіцца з цяжкасцямі на шляху да поспеху. У пэўны перыяд маладоасці, калі усё сабралі футбаліста гулялі ночы напролёт, менавіта Мона змагла пераканаць Рамана адмовіцца ад такога ладу жыцця і зрабіць упор на спорце.

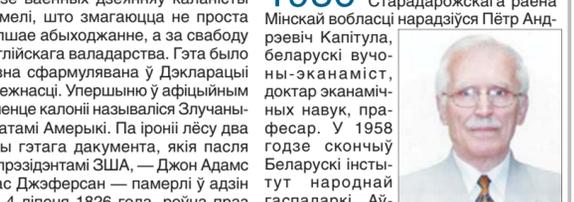
Іван КУПАРВАС

Даты Падзеі Людзі

4 ЛІПЕНЯ 1776 год. Другі Кантыненталь-ны кангрэс у Філадельфіі (штат Пенсільванія) аднагалосна пры-няў Дэкларацыю незалежнасці. У той час жыхары 13 брытанскіх калоній, якія размяшчаліся ўздоўж усходняга ўзбяр-жжжа сённяшняй тэрыторыі Злучаных Штатаў, вялі ваіну з англійскім кара-лём і парламентам, паколькі лічылі, што тыя абыходзяцца з імі несправядліва. У ходзе ваенных дзеянняў каланісты разуме-лі, што змагаюцца не проста за лепшае абыходжанне, а за свабоду ад англійскага валадарства. Гэта было выразна сфармулявана ў Дэкларацыі незалежнасці. Упершыню ў афіцыйным дакуменце калоніі называліся Злучанымі Штатамі Амерыкі. Па іроніі лёсу два аўтары гэтага дакумента, якія пасля сталі прэзідэнтамі ЗША, — Джордж Уашынгтан і Томас Джэферсан — памёрлі ў адзін дзень 4 ліпеня 1826 года, роўна праз 50 гадоў пасля падпісання Дэкларацыі. Арыгант Дэкларацыі незалежнасці лі-чыцца ў ЗША дзяржаўным здабыткам і захоўваецца ў Нацыянальным архіве ў Вашынгтоне ў заплоўненым інертным газам кантэйнеры з куленепрабіваль-нага шкла. У дзённы час Дэкларацыя выстаўляецца на ўсеагульны агляд у за-ле архіва, ноччу кантэйнер апускаецца ў абароненае падвальнае памяшканне. Дзень незалежнасці 4 ліпеня лічыцца днём нараджэння Злучаных Штатаў як свабоднай і незалежнай краіны. Больш-шчаслівы амерыканцаў называюць гэтае свята проста па яго даце — «Чацвёр-тае ліпеня».

1886 год. Нарадзілася Ганна Міхайлаўна Астахава,

1936 год. У вёсцы Вялікі Бор Старадарожскага раёна Мінскай вобласці нарадзіўся Пётр Анд-рэвіч Калітула, беларускі вучо-ны-эканаміст, доктар акадэміч-ных навук, пра-фесар. У 1958 годзе скончыў Беларуска інсты-тут народнай гаспадаркі. Аў-тар навуковых работ па праб-лемах тэорыі, метадалогіі ацэнкі і планавання эфек-тыўнасці грамадскай вытворчасці, ка-пітальных укладанняў і новай тэхнікі, макра- і мікраэканамічнай стабіліза-цыі. Памёр у 2016 годзе.

Было сказана

Брыль Янка, пісьменнік: «Свет, як кажа народная мудрасць, і сапраўды адзін дом. Вялізны дом, у якім ніяк не можа пакуль што дайсці да ладу калавача сям'я».

1886 год. Нарадзілася Ганна Міхайлаўна Астахава,

СЁННЯ

Table with weather forecasts for various cities: Сонца, Мінск, Віцебск, Магілёў, Гомель, Гродна, Брэст.

Weather forecast map of Belarus with icons and temperature ranges for various regions like Віцебск, Гродна, Мінск, Магілёў, Брэст, Гомель, Варшава, Кіеў, Рыга, Вільнюс, Масква, С.-Пецярбург.

USMIXHEMCA section with text and a circular graphic showing dates and weather icons.

ZVIAZDA BELARUSKAYA GAZETA section with contact information, subscription rates, and a small cartoon illustration.